

muhtasar

Hac ve Umre

rehberi

Dr. Şerafeddin Kalay

Hazırlayan

Dr. Şerafeddin Kalay

Tashih

Bahri Çetin

Kapak

Veysel Özdemir

İç Düzen

altınolukgrafik / Şaban Muslu

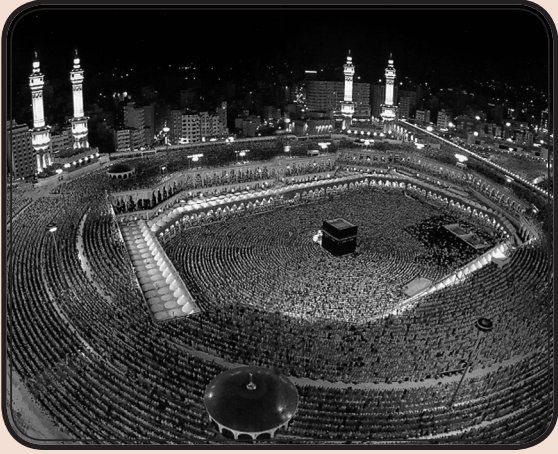
Baskı - Cilt

Erkam Matbaası

0212 671 07 00

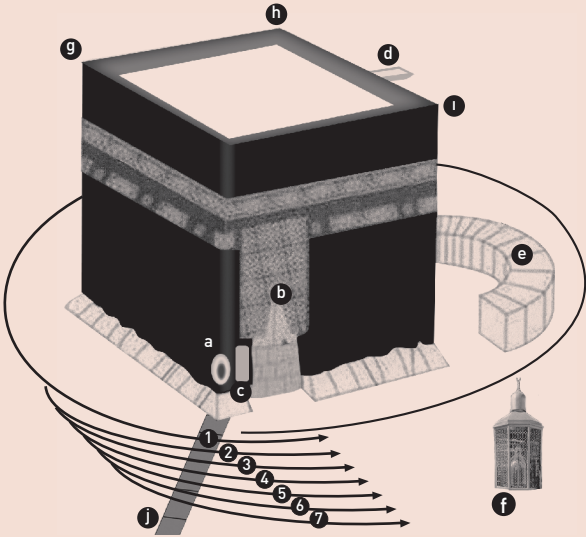
Sipariş ve Bilgi İçin

www.hacveumrerehberi.com

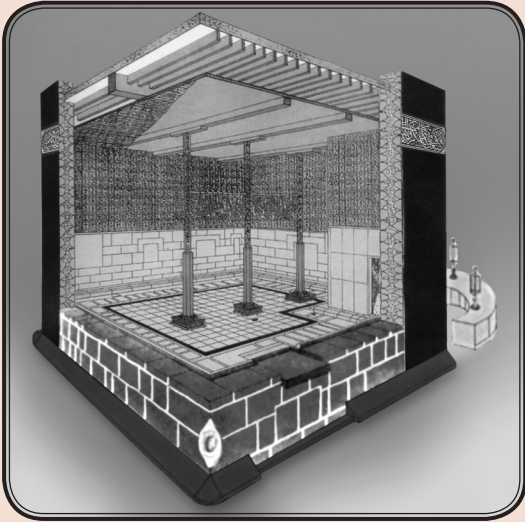

*Haccı ve umreyi Allah için
tamamlayın.*

(Bakara sûresi, 196)

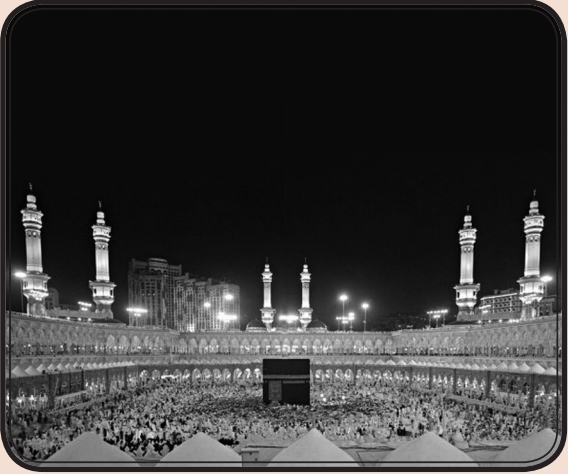

- a. Hacerü'l-Esved;
- b. Kâbe'nin Kapısı;
- c. Mültezem;
- d. Altınoluk;
- e. Hicr-i İsmail (Hatim);
- f. Makam-ı İbrahim;
- g. Yemen Köşesi;
- h. Şam Köşesi;
- ı. Irak Köşesi;
- j. Hacerü'l-Esved Hizası

Kâbe'nin İç Görünümü

İkinci Bölüm

UMRE

ve

Edâ Ediliŝi

UMRE

Umre: Lügatte, mamur bir yeri ziyarete niyet ve azm etmek manasındadır.

Fıkıhçılar lisanında ise; Kabe-i Muazzama'yı ziyaret ve tavaf ile Safa ve Merve arasını say ederek yapılan ibadetin adıdır.

Umre, sünneti müekkededir. Hac şartlarını taşıyan kimseler için vacip olduğunu söyleyen alimlerin sayısı da az değildir.

Belli bir zamanı yoktur. Senenin her mevsiminde yapılabilir. Ancak Arafa ve Kurban bayramının dört gününde yapılması mekruhtur.

Ramazan-ı şerif'te yapılması daha faziletlidir.

Ebu Hureyre^(ra) rivayet ediyor. Rasulullah^(sav) Efendimiz buyurdular ki :

((الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا، وَ الْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ.))

“Umre, bir sonraki umre ile arasındakilere kefarettir. İhlasla eda edilen, riya ve masiyetten uzak bir haccın karşılığı şüphesiz cennettir.” (Müt-tefekun Aleyh)

İbn-i Abbas^(ra) rivayet ediyor: Rasulullah^(sav) Efendimiz ensar hanımlarından Ümmü Sinan'a buyurdular ki:

((فَإِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فَأَعْتَمِرِي. فَإِنَّ عُمْرَةً فِيهِ تَعْدِلُ
حَجَّةً.))

“Ramazan gelince umre yap! Onda yapılacak umrenin sevabı hac sevabına müsaavidir.”

(Müttefekun Aleyh)

EDÂ ŖEKLİ

Umre yapmak için Beytullah’a yönelen, gözünü gönlünü Kabe’nin yanında dinlendirmek, huzura kavuŖturmak, hak yolda yepyeni bir azimle dolmak isteyen kardeŖimiz! İslâm nûrunun ilk yayılmaya baŖladığı, nice hatıraların yaŖandığı beldelere varma, Allah Rasûlü’nü ziyaret Ŗevki taŖadığınız, bu yolculuk için kalplerinizi hazırladığınız, yumuŖattığınız gibi;

İhrama Girmeden Önce

- Gerekli vücut temizliğini yapınız. Mümkünse güzel koku sürünüz.

☞ Hanımların diğer zamanlarda olduğu gibi evlerinin haricinde baŖkaları tarafından hissedilecek kokular sürmelerinde mahzur vardır.

- Sıhhî tedbirlerinizi alınız. İhram yasağına uygun elbiselerinizi giyiniz.

☞ Erkekler giymekte oldukları bütün elbisele-

rini soyunur, sadece “izar” ve “rida” denilen iki parça örtüye bürünürler.

✿ İzar, bele bağlanan ve belden aşağısını örten parçaya, ridâ ise omuza alınan ve üstü örten parçaya denir.

✿ Bu iki örtünün beyaz, yeni ve temiz olması müstehaptır. Ayrıca azaları belli etmeyecek şekilde kalınca olmalıdır.

✿ Ayaklarına terlik giyerler. Terlik bulamamışlarsa, ayakkabılarını topuklarını örtmeyecek hale getirirler.

✿ Kadınlar elbiselerini çıkartmazlar. Onlar için daima tesettüre en uygun olan, daha münaşip olandır. Ancak, hanımlar yüzlerini, arada boşluk kalmayacak şekilde, yüzlerine değen bir şeyle örtmezler.

Ayakkabı, çorap giyerler, eldiven giyebilirler.

İhrama Girerken

Bu hazırlıklardan sonra, mikat sınırında veya daha önce:

• İhramın sünneti olarak -kerahet vakti değil ise- iki rekat namaz kılınız.

• Namazdan sonra “**umre**” için niyet ediniz. Bu niyet şöyle yapılır:

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ الْعُمْرَةَ لِرُوحِكَ الْكَرِيمِ فَيَسِّرْهَا
لِي وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي. نَوَيْتُ الْعُمْرَةَ وَ أَحْرَمْتُ بِهَا
لِلَّهِ تَعَالَى.

“Allah’ım senin rızan için umre edâ etmek istiyorum. Onun edâsını bana kolay kıl ve umremi kabul buyur. Allah rızası için umreye niyet ettim ve ihrama girdim.”

- Namaz kıldığınız yerden kalkıp sefere yönelince “Telbiye” getiriniz.

Telbiye :

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ. لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ.
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ.

“Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ Ŗerike leke lebbeyk. İnnel hamde ven niğmete leke velmülk lâ Ŗerike lek.”

“Allah’ım! Senin emr-i celiline her an koŖmaya, her an itaata hazırım. Sana ortak yoktur. Emir ve davetine, gönülden ve sadakatle icabet ederim. Ŗüphesiz ki; hamd de, nimet de sana mahsustur. Mülk senindir. Senin Ŗerikin yoktur.”

İhramdan Sonra

- Niyet edip telbiye getirince artık ihramlı sayılırsınız. Bu andan itibaren ihram yasaklarına dikkat ediniz.
- Yol boyunca bilhassa tepelere yükseldikçe, vadilere indikçe, yeni bir grupla karşılaştıkça, konaklayıp hareket ettikçe, yeni bir mıntıkaya, şehre gittikçe telbiye getiriniz.
- Telbiyeleri her seferinde üçer defa getirmeyi tercih ediniz. Tekbir, tehlil ve salevat-ı şerife söylemeyi de ihmal etmeyiniz.

Mekke-i Mükerrerme'ye Varınca

- Mekke'ye ulaşınca yeniden kendinize çeki düzen veriniz. Guslediniz veya abdest alınız.
- Beytullah'a doğru telbiye, tekbir ve tehlil ile yöneliniz.
- Bu esnalarda her zamankinden daha fedakarca mü'min kardeşlerinizle yardımlaşınız. Hakkı tavsiyeleşiniz. Onları rencide etmeyiniz.
- Yolculuğun meşakkatleri ve yorgunluk eserleri üzerinizde olsa bile, huysuzluktan ve başkalarıyla cedelleşmekten sakınınız.
- Beytullah'ı ilk görüşe, bedenlen ve manen

hazırlıklı olunuz. Varınca samimi duygular içinde dua ediniz.

- Tavafa hazırlanınız.

✿ Erkekler ridalarının sağ ucunu, omuz arkasından getirerek sağ koltuklarının altından geçirir, sol omuzun üstünden arkaya sarkıtırlar. Böylece sağ omuz açıkta kalır.

✿ Buna “ıztıbâ” denir ki; arkasında say olan tavafın sünnetidir. Ve tavaf boyunca devam eder. Tavafı bitirince omuzunuzu örtünüz. Omuz açık namaz kılmak mekruhtur.

- Sonra tavaf için “Hacerü'l-Esved”in bulunduğu köşeye yöneliniz.

- Yapacağınız bu tavaf “umre tavafı”dır. Niyet ediniz ve Hacerü'l-Esved'i istilâm ile tavafa başlayınız.

✿ İstilâm: Hacerü'l-Esved'e el dokunmak demektir. Uzaktan işaret de onun yerini alır. İki eli, iç kısmı Hacer-ül Esved'e dönük olarak kaldırarak ve “Bismillahi Allahu Ekber” diyerek yapılır.

✿ Tavaf 7 şavttır. Her şavt, Hacerü'l-Esved'de başlar ve Hacerü'l-Esved'de biter.

- Tavafın ilk üç şavtında “remel” yapınız.

✿ **Remel:** Kısa adımlarla, hafif koşar vaziyette omuzları silkeleyerek, çalımlica yürümeğdir.

☪ Hanımlar remel yapmazlar.

• Tavafı bitirince iki rekat tavaf namazı kılınız. Bu namaz vacibtir. Kerahet vaktinde iseniz sonraya bırakarak kamil bir vakitte eda ediniz.

• Sonra bol bol zezem içiniz ve bedeninize dökünüz.

• Safâ'ya yönelirken Hacerü'l-Esved'e geliniz ve istilam ederek ayrılıңыз. Sünettendir.

Tekbir, tehlil getiriniz hamdediniz, salavât getiriniz.

• Safâ'ya varınız. Yapacağınız sa'y "umre sa'yı"dır. Bu niyetle sa'y ediniz.

• İki yeşil direk arasında "hervele" yapınız.

☪ **Hervele:** Süratlice koşunun adıdır. Remelden farklıdır, ondan daha hızlıdır. Ancak müslümanın vakarını zedeleyecek şekilde var güçle koşmamalıdır.

☪ Hervele sa'yın her şavtının sünnetidir.

☪ Hanımlar hervele yapmazlar.

☪ Sa'y 7 şavttır. Safâ'dan başlayıp, Merve'de biten yürüyüş bir şavttır. Merve'den Safâ'ya dönüş ikinci şavttır. Böylece devam eden sa'y, Safâ'dan başlamış, Merve'de bitmiş olur.

Başka bir deyişle sa'y, Safâ'dan Merve'ye 4

gidiŖ, Merve'den Safâ'ya 3 dnŖ olmak üzere 7 Ŗavttir.

- Sa'ydan sonra saçınızı traŖ edip ihramdan ıkınız. Böylece Umreniz tamamlanmıŖ olur.

- Saç traŖı iki türlü olur:

1- Halk: Saçın tamamını dipten traŖ etmektir. Bu daha efdaldir.

2- Taksir: BaŖın üçte biri veya dörtte birinden "nmle miktarı" (parmağın üç boğumundan en utakinin uzunluğunda) kesmektir.

✿ BaŖın bir tarafını usturaya vurup öbür yanlarını bırakmak, sadece kahkl bırakmak gibi müslüman vakarını zedeleyici tarzdaki traŖlar mekruhtur.

✿ Saçlarının uzunluğ "nmle" miktarından küçük olanlar taksir yapamazlar, halk yapmak zorundadırlar.

✿ Hanımlar sadece taksir yaparlar. Halk yapmaları tahrimen mekruh grlmŖtir.

- TraŖ olduğunuz andan itibaren bütün ihram yasakları kalkmıŖtır. Umreniz tamamlanmıŖtır. Mekke'de bir Mekkeli gibi dolaŖır, nafile tavaf yapar, ibadet ve duâlarla vaktinizi değerdendirebilirsiniz. Uzak diyardan gelen kimse için Beytul-

lah'ın huzurunda sık bulunma imkânı kolay değildir. İçinde bulunduğu anların kıymetini bilip, hakkını eda etme, gerçek bir nimettir.

- Mekkeli veya Mekkeli hükmünde olanların umre için mikat yeri harem hudutlarının dışıdır. Mekke harem hududu dışına çıkarak yeni umreler yapabilirsiniz.

- Harem hududu dışından ihrama girmek için "Ten'im" veya "Ci'râne"yi tercih etmeniz daha ef-daldır.

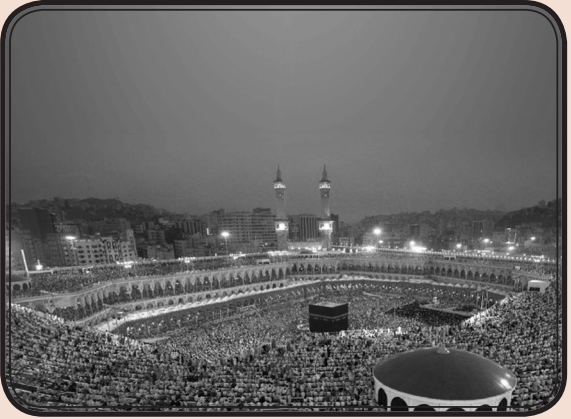
 Zira **Ten'im**, Rasûlullah'ın^(sav) emriyle Âişe Vâlidemizin ihrama girdiği yerdir.

Ci'râne ise Rasûlullah^(sav) Efendimiz'in Huneyn Gazvesi ve Tâif Seferinin arkasından kendilerinin ihrama girdiği mekandır.

 Efdaliyet olmamakla beraber başka "hıll" noktalarından da ihrama girilir. **Arafat, Hudeybiye, Cidde** gibi...

Üçüncü Bölüm

DUÂLAR

Sefere çıkarken evde -Allah rızası için- iki rekat namaz kılınır. Sonra Âyetü'l-Kürsî okunur. Peşinden duâ edilir.

Evden Ayrılırken

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ. لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ وَالْمَالِ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تُحِبُّ وَتَرْضَى.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ أَنْ تَطْوِيَ لَنَا الْأَرْضَ وَتُهَوِّنَ عَلَيْنَا السَّفَرَ وَارزُقْنَا فِي سَفَرِنَا هَذَا السَّلَامَةَ فِي الْعَقْلِ وَالدِّينِ وَالْبَدَنِ وَالْمَالِ وَالْوَالِدِ. وَبَلِّغْنَا حَجَّ وَعُمْرَةَ بَيْتِكَ الْحَرَامِ وَزِيَارَةَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي لَمْ أَخْرُجْ شَرًّا وَلَا بَطْرًا وَلَا رِيَاءً وَلَا سُمْعَةً، بَلْ خَرَجْتُ إِتْقَاءَ سَخَطِكَ وَابْتِغَاءَ

مَرْضَاتِكَ وَ اتِّبَاعاً لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَشَوْقاً إِلَى لِقَائِكَ. اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْ ذَلِكَ
مِنِّي. آمِينَ...

وَ صَلِّ عَلَى أَشْرَفِ عِبَادِكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلَى
آلِهِ وَ صَحْبِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ أَجْمَعِينَ.

Bismillah! Allah'a tevekkül ettim. Güç ve kuvvet sadece Allah'ın inâyet ve ihsanıyladır.

Allah'ım! Sensin bizlerden yardımını esirgemecek, elimizden tutacak, hakiki yol dostu... Âilemizi, evlâdımızı, malımızı, mülkümüzü ardımızda bırakarak emanet edeceğimiz de Sensin.

Allah'ım! Şu çıkmak üzere olduğumuz seferimizde senden iyilik, hayır ve hasenat, takvâ, sevdiğin ve razı olduğun ameller niyaz ediyoruz.

Allah'ım! Yeryüzünü katlamayı, uzak mesafeleri bize yakın eylemeni, yolculuğumuzu kolaylaştırmanı niyaz ediyoruz.

Seferimiz sırasında akıl selâmeti, din selâmeti, beden, mal, mülk, evlâd ü ıyâl selameti diliyoruz.

Bizleri Kâbe-i Muazzama'yı tavaf etmek, Hac ve Umre edâ emek için Beytine ulaştırmanı, salât ü selâmın en güzelinin üzerine olması için duâ ettiğimiz Rasûlünün ziyaretini nasip eylemeni niyaz ediyoruz.

Allah'ım! Ben bu yolculuğa şer için çıkmıyorum. Zulm ve kibir için çıkmıyorum. Riyâ olsun, şöhret olsun diye de çıkmıyorum.

Emir ve yasaklarına uymayarak, ma'siyete / günaha bulaşarak gazabına uğramaktan korktuğum, sakındığım için çıktım; rızanı arzulayarak çıktım. Rasûlün Muhammaed Mustafa'nın^(sav) sünnet-i seniyyesine uyarak, O'nun yolunun yolcusu olarak çıktım. Huzuruna varma arzu ve iştiağıyla çıktım... Bu ibadetimi benden kabul buyur.

Kullarının en şerefli, Efendimiz Muhammed Mustafâ'ya, ehline, temiz ve nezih sahabelerine salât ü selam eyle!..

Vasıtaya Binince

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِلْإِسْلَامِ وَ مَنْ عَلَيْنَا
بِمُحَمَّدٍ عَلَيْهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ. ﴿سُبْحَانَ

الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ. ﴿١٠١﴾

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ
وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ وَالْوَالِدِ. اللَّهُمَّ
اطْوِ لَنَا الْأَرْضَ وَسَيِّرْنَا فِيهَا بِطَاعَتِكَ. اللَّهُمَّ إِنَّا
نَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدِّينِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ. اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ.
سُبْحَانَكَ. رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا فَأَعْفِرْ لَنَا، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ
الدُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

Bizleri hidayet yoluna, İslâma ulaştıran, en güzel selâmların üzerine olması için niyaz ettiğimiz Muhammed Mustafâ^(sav) ile bize en büyük nimet bağışında bulunan Allah'a hamd olsun!

“Bu vasıtaları bizlerin hizmetine amade kılan Rabbimize tesbihler olsun. O her şeyden yüce, her noksandan münezzehtir. Onun lütuf ve kere mi olmadan biz bunlara güç yetiremezdik. Elbet te ki biz Rabbimize döneceğiz.”

Allah'ım! Yolculuğun her türlü sıkıntı ve meşakkatlerinden, çirkin bir görünüşe düşmekten, âilemize, çocuklarımıza ve mülkümüze döndüğümüzde onları kötü bir ahval içinde bulmaktan sana sığınırız.

Allah'ım! Yeryüzünü katla, uzak yerleri bize yakın eyle!

Allah'ım! Borca boğulup kalmaktan, şerli insanların zulmüne uğramaktan sana sığınırız.

Rabbimiz! Biz bilerek veya bilmeyerek işlediğimiz suçlarla nefsimize zulmettik, bizlere mağfiyet buyur. Şüphesiz ki günahları ancak ve ancak sen bağışlarsın.

İhrama Girince

لَبَّيْكَ . اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ . مَرْغُوبًا إِلَيْكَ وَ مَرْهُوبًا إِلَيْكَ .
لَبَّيْكَ إِلَهَ الْخَلْقِ . لَبَّيْكَ حَقًّا حَقًّا تَعْبُدًا وَ رِقًّا .
اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى آدَاءِ الْحَجِّ وَ الْعُمْرَةِ وَ تَقَبَّلْهُمَا
مِنِّي وَ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لَكَ وَ آمَنُوا
بِوَعْدِكَ وَ اتَّبَعُوا أَمْرَكَ وَ اجْعَلْنِي مِنْ وَفْدِكَ الَّذِينَ
رَضِيتَ عَنْهُمْ وَ أَرْضَيْتَهُمْ وَ قَبَلْتَهُمْ .

Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk! Ya Rab! Senin rızana şevk duyarak, rağbet ederek, kaçıp sana sığınarak, her nevî emir ve davetine icâbet edip, bütün azalarım ile sana yöneliyorum.

Mahlukâtın Rabbine icabet ediyorum. Hakkı hak bilip, hakka yönelerek icabet ediyorum. Kulluğumu ve kulluk vazifelerimi idrak ederek icabet ediyorum.

Allah'ım! Hac ve Umre ibadetinin erkân ve âdâbına uygun olarak edâsında bana yardım eyle ve onu benden kabul buyur! Beni, emir ve nehiyelerine hakkıyla icabet edenlerden eyle. Uhrevî hayattaki vaadine iman eden, emrine tabi olanlardan eyle. Kendilerinden razı olduğun, kendilerini razı ettiğin ve huzuruna kabul eylediğin heyetlerin arasında kıl!

Mekke-i Mükerrerme'ye Girerken

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْبَلَدَ بَلَدُكَ وَ الْبَيْتَ بَيْتَكَ جِئْتُكَ
 أَطْلُبُ رَحْمَتَكَ وَ أُوْمُّ طَاعَتِكَ، مُتَّبِعاً لِأَمْرِكَ
 رَاضِياً مُسْلِماً لِأَمْرِكَ. أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُضْطَرِّ
 إِلَيْكَ الْمُشْفِقِ مِنْ عَذَابِكَ أَنْ تَسْتَقْبِلَنِي بِعَفْوِكَ وَ

أَنْ تَتَجَاوَزَ عَنِّي بِرَحْمَتِكَ وَ أَنْ تَدْخُلَنِي جَنَّتِكَ.

اللَّهُمَّ افْتَحْ لَنَا أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ أَدْخِلْنَا فِيهَا وَ
أَعِزَّنَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيَّ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلَيَّ آلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

“Allah’ım! Bu belde senin belden, bu Beyt (Kâbe-i Müşerrefe) senin beytindir. Sana geldim, rahmetini istiyorum, tâatına yöneliyorum. Emrine ittiba ederek, kaderine razı olarak, emr-i celîline teslim olarak geldim.

Azabından korkan, ürperen, her zerresiyle sana muhtaçlığını bilen bir kişinin isteyişiyle beni affınla karşılamayı, rahmetinle bağışlamayı ve Cennetine girdirerek mükâfatlandırmanı istiyorum.”

Bu duânın ardından, İslâm âleminin vahdeti, kardeşlik bağları ile birbirlerine kenetlenmesi, izzet bulması, nusreti için ve bütün mü’min kardeşlerini, akraba ve yakınlarını düşünerek gönülden duâlar eder.

Tavaf Duâları

Tavafa Niyet

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ طَوَافَ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فَيَسِّرْهُ
لِي وَتَقَبَّلْهُ مِنِّي.

«Allah'ım! Beyt-i Haram'ını tavaf etmek
istiyorum. Onu bana kolay kıl ve onu
benden kabul buyur.»

TAVAFIN 1. ŞAVTI

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ
أَكْبَرُ. وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.
وَ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ.

اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ وَ تَصَدِيقًا بِكِتَابِكَ وَ وَفَاءً بِعَهْدِكَ
وَ اتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
سَلَّمَ.

﴿رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَ هَبْ لَنَا مِنْ
لَدُنْكَ رَحْمَةً. إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.﴾

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَ الْعَافِيَةَ وَ الْمُعَافَاتَ
الدَّائِمَةَ فِي الدِّينِ وَ الدُّنْيَا وَ الآخِرَةِ وَ الْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ
وَ النَّجَاةَ مِنَ النَّارِ.

TAVAFIN 1. ŞAVTI

Allahu Teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederiz. Allah'a hamd ederiz. Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Allah en büyük, en yücedir. Güç ve kuvvet ancak yüce Allah'tandır.

Allah Rasûlü Muhammed Mustafâ'ya^(sav) salât selam ederiz.

Allah'ım! Sana iman ederek, kitabını tasdik ederek, ahbine bağlı kalarak, rasûlün Muhammed'in sünnet-i seniyyesine tâbi olarak, onun yolunda yürüyerek ibadetimi edâ ediyorum.

“Yâ Rab! Bizleri hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi eğiltme. Bizlere katından rahmet bağışla. Şüphesiz ki keremi ve lütfu en bol sensin.”

Allah'ım! Senden affını, âfiyetini, dinimiz, dünyamız ve âhiretimiz için devamlı yardımını, lütfunu diliyoruz. Cehennem ateşinden kurtuluş, Cennete kavuşma mükâfatı niyaz ediyoruz.

Rüknü Yemânî ile Rüknü Hacer Arasında

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ وَ أَدْخِلْنَا الْجَنَّةَ مَعَ الْأَبْرَارِ يَا
عَزِيزُ يَا غَفَّارُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

Rabbimiz! Bizlere dünyada hayır ve güzellikler bahşeyle. âhirette de hayırlı âkibet, güzel nimet nasip eyle. Cehennem azabından koru. Senin yolunda yürüyen, takvâ sahibi, huzuruna hayırlı amellerle gelen Salih kullarının arasında cennetine koy. Ey Âlemlerin Rabbi, Azîz ve Ğaffâr Allah'ım!

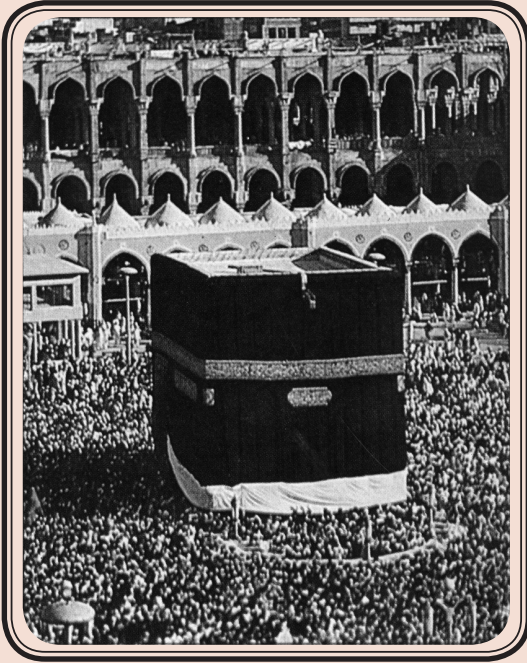

Âdem Aleyhisselâmın tavaf boyunca şöyle duâ ettiği nakledilir:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ .

“Allahu Teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederiz. Alla-h'a hamd ederiz. Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Allah en büyük, en yücedir.”

Onun için bu duâyı tavafın her şavtının başına aldık.

📖 Kitabınızda zikredilen bu duâlar, bize ulaşan ve çoğu Allah Rasûlü'nün yaptığı duâlardan seçme duâlardır. Ancak tavafta sadece bu duâlar yapılacaktır diye bir şart yoktur. Gönlünüzden geçen başka duâlar da edebilirsiniz. Kendi dilinizde de duâ edebilirsiniz. Tavaf ve Sa'y daha çok duâ makamıdır: Buralarda her çeşit hayırlı duânın yapılabileceği unutulmamalıdır.

TAVAFIN 2. ŞAVTI

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ
اللَّهُ أَكْبَرُ.

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْبَيْتَ بَيْتُكَ وَالْحَرَمَ حَرَمُكَ وَالْأَمْنَ
أَمْنُكَ وَ الْعَبْدَ عَبْدُكَ وَ نَحْنُ عِبَادُكَ أَتَيْنَاكَ بِذُنُوبٍ
وَ هَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ فَحَرِّمِ لِحُومَنَا وَ
بَشَرَتَنَا عَلَى النَّارِ.

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ وَ زَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا وَ كَرِّهْ
إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَ الْفُسُوقَ وَ الْعِصْيَانَ وَ اجْعَلْنَا مِنَ
الرَّاشِدِينَ.

اللَّهُمَّ قِنَا عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ. اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا
الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ.

TAVAFIN 2. ŞAVTI

“Sübhanallahi, velhamdü lillahi, velâ ilâhe ilallahu vallahu ekber.”

Allah'ım! Bu Kâbe senin beytin, bu Harem-i Şerif, bu mukaddes belde, senin haremin, bu emniyet ve güven, senin bahşeylediğin emniyettir; kul senin kulundur. Bizler senin kulun olduğumuzun şuurundayız. Senin huzuruna günah yüklü olarak geldik. Bu makam, Cehennem azabından sana sığınma makamıdır. Etlerimizi, tenimizi Cehennem ateşinden uzak eyle!

Allah'ım! Bizlere imanı sevdire, onu kalbimize yerleştir, gönlümüze süslendir, onu bize sevimli kıl. Bizleri küfürden, sapıklık ve rezilliklerden, sana ve hükümlerine isyandan nefret ettire, uzak tut. Bizleri hak yolda müstakim yürüyenlerden eyle!

Allah'ım! Kullarının diriltip hesaba çekeceğinin o günde bizi azabından korusun.

Allah'ım! Bizleri hesaba çekilmeden Cennetle mükâfatlanma nimetine erdiresin.

TAVAFIN 3. ŞAVTI

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ
اللَّهُ أَكْبَرُ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّكِّ وَ الشَّرِكِ وَ الشِّقَاقِ وَ
التَّفَاقِ وَ سُوءِ الْأَخْلَاقِ وَ سُوءِ الْمَنْظَرِ وَ الْمُتَقَلِّبِ
فِي الْمَالِ وَ الْأَهْلِ وَ الْوَلَدِ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَ الْجَنَّةَ وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ
سَخَطِكَ وَ النَّارِ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ
وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَ الْمَمَاتِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
أَحْسَنَهُ.

اللَّهُمَّ أَعِنَّا عَلَى ذِكْرِكَ وَ شُكْرِكَ وَ حُسْنِ عِبَادَتِكَ.

TAVAFIN 3. ŞAVTI

“Sübhanallahi, velhamdü lillahi, velâ ilâhe illallahu vallahu ekber.”

Allah’ım! İmanımızda şüpheye düşmekten, şirke bulaşmaktan, fitne ve ayrılıktan, iki yüzlülükten, kötü ahlaktan, çirkin bir görünüşe düşmekten, malımıza-mülkümüze, âilemize, evlât ve ‘ıyâlimize döndüğümüzde onları kötü bir hale düşmüş bulmaktan sana sığınırız.

Allah’ım! Senden, rızanı ve Cennetini istiyoruz. Gazabından ve Cehennem ateşinden sana sığınıyoruz.

Allah’ım! Kabir imtihanından, azabından, hayatın ve ölümün fitnelerinden sana sığınıyoruz.

Allah’ım! Bizleri söz dinleyenlerden ve sözün en güzeline uyanlardan eyle!

Allah’ım! Seni hakkıyla zikreylemede, hakkıyla şükrünü edâda, ibadetini en güzel şekilde ifâda bizlere yardım eyle!

TAVAFIN 4. ŞAVTI

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ
اللَّهُ أَكْبَرُ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ حَجًّا مَبْرُورًا وَ سَعْيًا مَشْكُورًا وَ ذَنْبًا
مَغْفُورًا وَ عَمَلًا صَالِحًا مَقْبُولًا وَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ. يَا
عَالِمَ مَا فِي الصُّدُورِ أَخْرِجْنَا مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَ عَزَائِمَ
مَغْفِرَتِكَ وَ السَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ وَ الْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ
بِرٍّ وَ الْفُوزَ بِالْجَنَّةِ وَ النِّجَاةَ مِنَ النَّارِ.

رَبَّنَا قِنْعَنَا بِمَا رَزَقْتَنَا وَ بَارِكْ لَنَا فِي مَا أَعْطَيْتَنَا وَ
أَخْلِفْ عَلَيْنَا كُلَّ غَائِبَةٍ لَنَا مِنْكَ بِخَيْرٍ.

رَبَّنَا لَا تَذَرْنَا أَفْرَادًا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ.

TAVAFIN 4. ŞAVTI

“Sübhanallahi, velhamdü lillahi, velâ ilâhe il-lallahu vallahu ekber.”

Allah’ım! Haccımızı ma’siyet karışmadan ihlasla edâ edilen makbul haclardan, gayretlerimizi, amellerimizi, şükürü edâ mertebesine ulaşmış makbul amellerden eyle. Günahlarımızı mağfur, amellerimizi salih ve makbul, ticaretimizi helal kazançlı ve çöküntüye uğramayan bir ticaret eyle. Ey kalplerin sakladığı her şeyi bilen Rabbimiz, bizleri karanlıkların bataklığından nura çıkart!

Allah’ım! Senden rahmetini celbedecek amelleri, mağfiretine nâil edecek gayretleri, her çeşit gûnahtan selameti, bütün iyilik ve hayırlardan nasip almayı, Cennetinle mükafatlanmayı, Cehennem ateşinden kurtulmayı niyaz ediyoruz. Rabbimiz! Bizleri verdiğin rızıklara kanaatkâr eyle! İhsan ettiğin şeyleri hakkımızda bereketli kıl. Her kaybımızın bize hayırlarla dönüşünü lütfeyle! Rabbimiz! Bizleri yeryüzünde nesli kesilmiş ve yapayalnız kalmışlardan eyleme! Sen bütün kâinâtın kendisine kaldığı en hayırlı ve yegâne vârissin.

TAVAFIN 5. ŞAVTI

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ
اللَّهُ أَكْبَرُ.

اللَّهُمَّ أَظْلَنَّا تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِكَ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا
ظِلُّكَ وَ لَا بَاقِيَ إِلَّا وَجْهَكَ. وَ اسْقِنَا مِنْ حَوْضِ
نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ شَرْبَةً هَنِئَةً
مَرِيئَةً لَا نَظْمًا بَعْدَهَا أَبَدًا.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلْنَاكَ مِنْهُ نَبِيِّكَ
مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
مَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَ نَعِيمَهَا وَ مَا يُقَرَّبُنَا إِلَيْهَا
مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ. وَ نَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَ
مَا يُقَرَّبُنَا إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ.

TAVAFIN 5. ŞAVTI

“Sübhanallahi, velhamdü lillahi, velâ ilâhe ilallahu vallahu ekber.”

Allah’ım! Senden başka hiçbir şeyin baki olmadığı, arşının gölgesinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı mahşer gününde bizleri arşının gölgesinde gölgelendir.

Efendimiz Muhammed’in^(sav) havuzundan kana kana ve öyle bir lezzetle bize su içmeyi nasip eyle ki artık ebediyen susamayalım.

Allah’ım! Bizler, Rasûlü Muhammed Mustafâ’nın^(sav) senden istediği hayırlı şeyleri istiyor, onun sana sığındığı şerlerden bizler de sana sığınıyoruz.

Allah’ım! Senden Cennetini, nimetlerini istiyor; bizleri ona ulaştıracak sözler, fiiller, ameller nasip eylemeni diliyoruz.

Allah’ım! Cehennem’den ve bizleri ona yaklaştıracak sözler, fiiller ve amellerden sana sığınırız.

TAVAFIN 6. ŞAVTI

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.

اللَّهُمَّ إِنَّ لَكَ عَلَيْنَا حُقُوقاً كَثِيرَةً فِيمَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ وَحُقُوقاً كَثِيرَةً فِيمَا بَيْنَنَا وَبَيْنَ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ مَا كَانَ لَكَ مِنْهَا فَاعْفِرْهُ لَنَا وَمَا كَانَ لِحَلْقِكَ فَتَحَمَّلْهُ عَنَّا.

اللَّهُمَّ أَعِزَّنَا بِحِلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَبِطَاعَتِكَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَبِفَضْلِكَ عَنْ مَنْ سِوَاكَ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ.

اللَّهُمَّ إِنَّ بَيْنَكَ عَظِيمَ وَوَجْهَكَ كَرِيمَ وَأَنْتَ يَا اللَّهُ حَلِيمٌ كَرِيمٌ عَظِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنَّا.

TAVAFIN 6. ŞAVTI

“Sübhanallahi, velhamdü lillahi, velâ ilâhe ilallahu vallahu ekber.”

Allah’ım! Sana kulluk borcumuzu hakkıyla edâ edememekten üzerimizde nice hakların var, yine kulların ile aramızda cereyan eden hadiseler, çeşitli alakalar sebebiyle biriken birçok hukuk var. Allah’ım! Üzerimizde bulunan ve sana ait olan hakları bağışla, bizlere mağfiret buyur. Kullarınla aramızda olanları da edâdan aciziz. Onların hepsini yerine getiremiyoruz. Sen üzerine al, lütf ve kereminle hak sahiplerine ödeme ihsanında bulun.

Allah’ım! Bizleri helalinle nimetlendirerek harama düşmekten, tâatinle amel ederek ma’siyete bulaşmaktan, lütfunu esirgemeyerek senden başkasına muhtaç olmaktan koru.

Ey, af ve mağfireti sonsuz Rabbimiz! Ellerimizi sana açtık. Allah’ım! Senin beytin Kâbe şüphesiz yücedir. Senin keremine hudut yoktur. Yâ Rab sen Halîm’sin, Kerîm’sin, Azîm’sin, affı seversin, bizleri af buyur.

TAVAFIN 7. ŞAVTI

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ
اللَّهُ أَكْبَرُ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ إِيمَانًا كَامِلًا وَ يَقِينًا صَادِقًا وَ
رِزْقًا وَاسِعًا وَ قَلْبًا خَاشِعًا وَ لِسَانًا ذَاكِرًا وَ حَلَالًا
طَيِّبًا وَ تَوْبَةً نَصُوحًا وَ تَوْبَةً قَبْلَ الْمَوْتِ وَ رَاحَةً
عِنْدَ الْمَوْتِ وَ مَغْفِرَةً وَ رَحْمَةً بَعْدَ الْمَوْتِ وَ الْعَفْوَ
عِنْدَ الْحِسَابِ وَ الْفُوزَ بِالْجَنَّةِ وَ النَّجَاتَ مِنَ النَّارِ
بِرَحْمَتِكَ يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ.

رَبَّنَا زِدْنَا عِلْمًا وَ فَهْمًا وَ الْحَقِّقْنَا بِالصَّالِحِينَ.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا
عَذَابَ النَّارِ وَ أَدْخِلْنَا الْجَنَّةَ مَعَ الْأَبْرَارِ يَا عَزِيزُ يَا
غَفَّارُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

TAVAFIN 7. ŞAVTI

“Sübhanallahi, velhamdü lillahi, velâ ilâhe illallahu vallahu ekber.”

Allah'ım! Ey Aziz ve Ğafûr Rabbimiz! Senden kâmil iman, şüphe ve tereddütlerden uzak, dos-doğru tasdik, ilim ve irfan, bol rızık, huşu dolu kalp, senin zikrinle meşgul lisan, temiz ve helal kazanç, mülk, samimi tevbe, ölüm anında rahatlık ve huzur, ölüm sonu rahmet ve mağfiret, hesap anında af, neticede Cennete nâiliyet, rahmetinle Cehennem azabından kurtuluş niyaz ediyoruz.

Rabbimiz! İlim ve irfanımız ziyâde kıl! Bizleri Salih kulların zümresine ilhak eyle!

Rabbimiz! Bizlere dünyada hayır ve güzellikler bahşeyle. âhirette de hayırlı âkibet, güzel nimet nasip eyle. Cehennem azabından koru. Senin yolunda yürüyen, takvâ sahibi, huzuruna hayırlı amellerle gelen salih kullarının arasında cennetine koy. Ey Âlemlerin Rabbi, Azîz ve Ğaffâr Allah'ım!

Mültezem'de

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ الْعَتِيقِ أَعْتِقْ رِقَابَنَا مِنَ النَّارِ
 وَ أَعِدْنَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَ أَعِدْنَا مِنْ كُلِّ سُوءٍ
 وَ قَتِّعْنَا بِمَا رَزَقْتَنَا وَ بَارِكْ لَنَا فِي مَا أَعْطَيْتَنَا. اللَّهُمَّ
 يَا ذَا الْجُودِ وَ الْكَرَمِ وَ الْفَضْلِ وَ الْمَنِّ وَ الْعَطَاءِ
 وَ الْإِحْسَانِ اجْعَلْنَا مِنْ أَكْرَمِ وَفِدِكَ. اللَّهُمَّ أَحْسِنُ
 عَاقِبَتَنَا فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَ أَجْزَنَا مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا
 وَ الْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي وَاقِفٌ تَحْتَ بَابِكَ مُلْتَزِمٌ بِأَعْتَابِكَ
 مُتَدَلِّلٌ بَيْنَ يَدَيْكَ أَرْجُو رَحْمَتَكَ وَ أَخْشَى عَذَابَكَ
 يَا قَدِيمَ الْإِحْسَانِ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى نِعْمَائِكَ وَ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ
 وَ السَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ أَنْبِيَائِكَ وَ جَمِيعِ رُسُلِكَ وَ
 أَصْفِيَاءِكَ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Mültezem: Beytullah'ın kapısı ile Haceru'l-Esved arasına denir ki duâların makbul olduğu yerlerdendir.

“Allah'ım! Kâbe-i Muazzama'nın Rabbi! Bizleri Cehennem azabından âzâd eyle. Mel'ûn Şeytan'dan, onun tuzaklarına düşmekten ve her türlü kötülükten muhafaza buyur. Verdiğin rızka bizleri kanaatkâr kıl, ihsan ettiklerinin bereketli eyle. Sonsuz cömertlik, kerem, lütuf, nimet, atâ ve ihsan sahibi! Allah'ım! Bizleri huzuruna gelen heyetlerin en fazla ikram görenlerinden eyle. Bütün işlerimizin âkibetini güzel eyle. Bizleri dünya ve âhiret rezilliğinden, rüsvalığından muhafaza eyle.

Allah'ım! Beytinin kapısına geldim, altına durdum, eşiğine yapıştım, huzurunda çaresizim, güçsüzüm, aczimin idrakindeyim. Ey ihsanı uçsuz bucaksız Rabbim! Rahmetini umuyorum, azabından korkuyorum.

Allah'ım! Sayısız nimetlerin için sana hamd ederim. Salat ü selamın en güzeli, enbiyânın efendisi, iki cihan serveri bütün Rasullerin, seçtiklerinin efendisi Muhammed'in, âl ve ashabının üzerine olsun.

Makam-ı İbrahim'in Arkasında

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا بِلَدِّكَ الْحَرَامِ وَ مَسْجِدِكَ الْحَرَامِ وَ
بَيْتِكَ الْحَرَامِ أَتَيْنَاكَ بِذُنُوبٍ كَثِيرَةٍ وَ خَطَايَا جَمَّةٍ وَ
أَعْمَالٍ سَيِّئَةٍ وَ هَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ.

اللَّهُمَّ عَافِنَا وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ.

اللَّهُمَّ لَا تَدْعُ لَنَا فِي مَقَامِنَا هَذَا ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ وَ لَا
هَمًّا إِلَّا فَرَّجْتَهُ وَ لَا حَاجَةً إِلَّا قَضَيْتَهَا وَ يَسَّرْتَهَا.
فَيَسِّرْ أُمُورَنَا وَ اشْرَحْ صُدُورَنَا وَ نَوِّرْ قُلُوبَنَا وَ اخْتِمِ
بِالصَّالِحَاتِ أَعْمَالَنَا.

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لَنَا دِينَنَا الَّذِي هُوَ عِصْمَةٌ أَمْرُنَا وَ
أَصْلِحْ لَنَا دُنْيَانَا الَّتِي فِيهَا مَعَاشُنَا وَ أَصْلِحْ لَنَا
آخِرَتَنَا الَّتِي إِلَيْهَا مَعَادُنَا. وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لَنَا
فِي كُلِّ خَيْرٍ وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لَنَا مِنْ كُلِّ شَرٍّ.

اللَّهُمَّ تَوَفَّأْ مُسْلِمِينَ وَ أَحْيَا مُسْلِمِينَ وَ أَلْحِقْنَا
بِالصَّالِحِينَ غَيْرَ خَزَايَا وَ لَا مَفْتُونِينَ.

“Allah’ım! Bu, Belde-i Haram’ın, Mescid-i Haram’ın, bu, hürmete layık Mukaddes Beyt’in, Kâbe-i Muazzama’dır. Günah yüklü olarak sana geldik. Üzerimizde nice hatalar, kötü ameller birikmiş olarak sana geldik. Bu makam, Cehennem azabından sana sığınma makamıdır. Allah’ım! Bizlere sıhhat ver. Bizleri affeyle, günahlarımızı mağfiret buyur. Şüphesiz ki sen, sonsuz mağfiret ve rahmet sahibisin.

Allah’ım! Bulduğumuz şu mukaddes mekanda bağışlamadığın hiçbir günah bırakma. Bütün üzüntü ve sıkıntılarımızı sürûra çevir. Bütün ihtiyaçlarımızı karşılama imkânı ver, ihtiyacımızı elde etmede kolaylıklar ihsan eyle. İşlerimizi kolaylaştır, bereketlendir, gönüllerimizi ferahlandır, kalplerimizi nurlandır. Amellerimizi bitirirken salih amellerle bitirmeyi nasip eyle.

Allah’ım! Bütün işlerimizin asıl salâhı, bütün amellerimizin ancak kendisiyle değer kazandığı dinimizde bizleri müstakim kıl. Sonunda gidip karar kılacağımız yer olan âhiretimizi mamur eyle.

Hayatta her geçen anımızı hayırla dolu, ölümü-müzü her nevi şerden tamamen uzaklaştığımız ve ebedî huzurumuzun başlangıcı eyle!

Allah'ım! Bizleri Müslüman olarak yaşat, Müslüman olarak ruhumuzu teslim al. Bizleri rezilliklere, belâlara ve zor imtihanlara düşür eyleme. Salih kullarının, senin rızana nail olanların arası-na bizleri de kat.”

Zemzem İçerken

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَ رِزْقًا وَاسِعًا وَ
عَمَلًا مُتَقَبَّلًا وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سَقَمٍ. اللَّهُمَّ
اسْقِنَا مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
سَلَّمَ شَرْبَةً هَنِئِيَّةً مَرِيئَةً لَا نَظْمًا بَعْدَهَا أَبَدًا.

Allah'ım! Senden faydalı ilim, bol rızık, rızana uygun, kabul gören amel, her türlü dert ve hastalıktan şifa diliyoruz.

Allah'ım! Rasûlün Muhammed Mustafâ'nın^(sav) havuzundan, artık ebediyen susuzluk duymayacak şekilde, kana kana ve lezzetini duyarak su içmeyi nasip eyle.

Sa'y Duâları

SA'YIN 1. ŞAVTI

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ
 أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 كَثِيرًا وَ سُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَ أَصِيلًا.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ
 الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ
 الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ.
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ. أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَ نَصَرَ عَبْدَهُ وَ
 هَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ، لَا شَيْءَ قَبْلَهُ وَ لَا بَعْدَهُ.

İki Yeşil Direk Arasında

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَغْفُ وَتَكْرَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ،
 إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ. إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ
 قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Yeşil Direkleri Geçince

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ.

رَبَّنَا نَجِّنَا مِنَ النَّارِ سَالِمِينَ غَائِمِينَ فَرِحِينَ
مُسْتَبْشِرِينَ مَعَ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ. وَحَسَنَ أَلَيْكَ رَفِيقًا. ذَلِكَ الْفَضْلُ
مِنَ اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا
حَقًّا. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعْبُدًا وَرِقًّا. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَ لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَ لَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ.

Merve'ye Yaklaşınca:

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ
الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ
مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ. ﴾

SA'YIN 1. ŞAVTI

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Lâ ilâhe illallahu
vallahu ekber! Allahu Ekber ve lillahi'l-hamd!

Allahu Ekber kebîrâ! Ve'l-hamdü lillahi kesîrâ!
Ve sübhânallahi bükraten ve asîlâ!

Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O takdir, eşi,
benzeri, ortağı yoktur. Mülk onundur. Hükümranlık
ona aittir. Hamd / şükür ona aittir. O hayat verir, o
öldürür, o diridir, ebedîdir, asla ölmez, son bulmaz.
Bütün hayr onun elindedir. Her şeye gücü yeter.
Dönüş onadır. O takdir. Ondan başka ilah yoktur.
Vaadini yerine getirmiş, kuluna yardım etmiş, düş-
manları perişan etmiştir. O, ezeldir ve ebedîdir; ne
ondan önce bir şey vardır, ne de ondan sonra.

İki Yeşil Direk Arasında

Rabbim! Günahlarımızı bağışla, mağfiret buyur!
Bizlere rahmet et, bizleri affet, bizlere kerem buyur!
İşlediğimiz günahları biliyorsun, bütün hata ve gü-
nahlarımızı affet.

Sen, şüphesiz bizim bilmediklerimizi de bilirsin.
Ey Rabimiz! Sen, sonsuz izzet ve kerem sahibisin.

Rabbimiz! Bizlere dünyada da, ahirette de iyi-
lik ve güzellikler nasip et. Bizleri Cehennem ateşin-
den koru.

Yeşil Direkleri Geçtikten Sonra

Ey Rabbimiz! Bizler indirdiğin Kur'ân'a inandık,

Rasûlün Muhammed'e bağlandık, ona tabi olduk. Bizleri Kur'ân'ı ve Rasûlün Muhammed'i^(sav) tanıyan ve onun asrında onunla bulanlarla birlikte yaz.

Ya Rab! Bizleri, salih kullarıyla birlikte, selâmet içinde olanlardan, mükafâta erenlerden, sevinçle dolanlardan, müjdelerle sürur bulanlardan, birbirlerine müjde verenlerden eyle. Allah'ın kendilerine nimetler bahşeylediği, nebîler, sıddîkler, şehidler, salihlerle birlikte kıl. Onlar ne güzel dost, ne güzel yol arkadaşıdır. Bu lütuf, Allah'ın lütfudur ve her şeyi bilen odur.

Gerçekten hak ve hakikat olan Allah'tır; başka hiçbir ilah yoktur. Kulluk edecek, boyun bükülecek yalnız odur, başkası yoktur.

Kâfirler hoşlanmasa da biz ancak ona ibadet ve kulluk eder, imanımızı her yönüyle ona bağlar, ihlasla ona yöneliriz.

Merve'ye Yaklaşınca

“Elbette ki Safâ ve Merve Allah'ın şîârından, nişanelerinden birer şîâr, birer nişanedir. Her kim, hacc veya umre vesilesiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, bu tepecikler arasında gidip gelerek sa'y yapmasında bir mahzur yoktur. Her kim gönülden gelerek bir hayr işlerse, şüphesiz Allah yapılan iyiliklere en güzel mükafât veren ve her şeyi bütün incelikleri ile bilen, sonsuz ilim sahibidir.”

SA'YIN 2. ŞAVTI

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ
أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْفَرْدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ
صَاحِبَةً وَ لَا وَلَدًا وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ
وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الذُّلِّ وَ كَبْرُهُ تَكْبِيرًا.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ: ﴿أَدْعُونِي
أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾؛ دَعَوْنَاكَ رَبَّنَا كَمَا أَمَرْتَنَا فَاغْفِرْ لَنَا
إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ.

﴿رَبَّنَا إِنَّنا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا
بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا، رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ كَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا
وَ تَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ. رَبَّنَا وَ آتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى
رُسُلِكَ وَ لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمِيعَادَ.﴾

رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ.
 رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَ
 لَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا. رَبَّنَا إِنَّكَ
 رَؤُوفٌ رَحِيمٌ.

İki Yeşil Direk Arasında

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَعَفْ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ،
 إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ. إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.
 رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ
 قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Safâ'ya Yaklaşınca:

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ
 الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ
 مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ. ﴾

SA'YIN 2. ŞAVTI

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber! Allahu Ekber ve lillahi'l-hamd!

Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O tekdir, biriciktir, hiçbir şeye bağımlı değildir. Hiçbir şeye muhtaç da değildir. Herşey ona muhtaçtır. Ne eş, ne de çocuk edinmiştir. Hükümranlığında, mülkünde ortağı yoktur. Herşeye gücü yeter. Güç yetirmek için hiçbir yardımcı ve desteğe ihtiyacı yoktur. Onu hakkıyla yüce bil, yüce tanı.

Allah'ım! İndirmiş olduğun kitabında; “Bana duâ edin, duânızı kabul edeyim!” buyuruyorsun. Ya Rab! Buyurduğun gibi sana duâ ediyoruz, bize mağfiret eyle, bizi bağışla. Kötülüklerimizi ört, onları affeyle. Bizi hayırlı insanlar, iyilik sahibi kimseler safında vefat ettir.

Ya Rab! Bizlere peygamberlerine vaad ettiğin şeyleri ver; kıyamet günü rezil, perişan etme. Sen asla vaadinden dönmezsın.

Ey Rabbimiz! Sana güvendik, sana dayandık, sana yöneldik ve biliyoruz ki dönüş sanadır.

Ey Rabbimiz! Bizleri, bizden önce gelip-geçen mü'min kardeşlerimizi bağışla, iman nuruna eren din kardeşlerimize karşı gönlümüzde en küçük bir

kin ve nefret bırakma. Ey Rabbimiz! Sen sonsuz şefkat ve merhamet sahibisin.

İki Yeşil Direk Arasında

Rabbim! Günahlarımızı bağışla, mağfiret buyur! Bizlere rahmet et, bizleri affet, bizlere kerem buyur! İşlediğimiz günahları biliyorsun, bütün hata ve günahlarımızı affet.

Sen, şüphesiz bizim bilmediklerimizi de bilirsin. Ey Rabimiz! Sen, sonsuz izzet ve kerem sahibisin.

Rabbimiz! Bizlere dünyada da, ahirette de iyilik ve güzellikler nasip et. Bizleri Cehennem ateşinden koru.

Safâ'ya Yaklaşınca

“Elbette ki Safâ ve Merve Allah'ın şîârından, nişanelerinden birer şîâr, birer nişânedir. Her kim, hacc veya umre vesilesiyle Beytullah'ı ziyaret ederse bu tepecikler arasında gidip gelerek sa'y yapmasında, bir mahzur yoktur. Her kim gönülden gelerek bir hayr işlerse, şüphesiz Allah yapılan iyiliklere en güzel mükâfât veren ve her şeyi bütün incelikleri ile bilen, sonsuz ilim sahibidir.”

SA'YIN 3. ŞAVTI

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ
 وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
 لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
 اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَ لَا مُعْطَى لِمَا مَنَعْتَ،
 لَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ. سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ
 لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ. وَ لَا حَوْلَ وَ لَا
 قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.

İki Yeşil Direk Arasında

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَغْفُ وَ تَكْرَّمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ،
 إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ. إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.
 رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ
 قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Yeşil Direkleri Geçince

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ بِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ. سُبْحَانَ

اللَّهُ وَ بِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَ رِضَا نَفْسِهِ وَ زِينَةَ عَرْشِهِ
وَ مِدَادَ كَلِمَاتِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ.

﴿ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ. ﴾ اللَّهُمَّ لَا
تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ. وَ نَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ. إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفاً وَ مَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ.
إِنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ بِذَلِكَ أُمِرْتُ وَ أَنَا أَوَّلُ
الْمُسْلِمِينَ. رَبَّنَا أْتَمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Merve'ye Yaklaşınca

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ
الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ
مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ. ﴾

SA'YIN 3. ŞAVTI

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber! Allahu Ekber ve lillahi'l-hamd!

Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Yalnız o vardır. Hiçbir ortağı yoktur. Mülk onundur. Hamd onadır. O herşeye kadirdir. Rabbim! Nûrumuzu tamamla. Bizlere mağfiredt buyur. Senin herşeye gücün yeter.

Allah'ım! Senin bahşeylediğine kimse mani olmaz, senin mani olduğun bir şeyi de kimse veremez.

Sen ihsanda bulunmadıkça makam sahibi kimselerin serveti, makamı, gücü / kudreti kendisine hiçbir fayda veremez.

İki Yeşil Direk Arasında

Rabbim! Günahlarımızı bağışla, mağfiredt buyur! Bizlere rahmet et, bizleri affet, bizlere kerem buyur! İşlediğimiz günahları biliyorsun, bütün hata ve günahlarımızı affet.

Sen, şüphesiz bizim bilmediklerimizi de bilirsin. Ey Rabimiz! Sen, sonsuz izzet ve kerem sahibisin.

Rabbimiz! Bizlere dünyada da, ahirette de iyilik ve güzellikler nasip et. Bizleri Cehennem ateşinden koru.

Yeşil Direkleri Geçtikten Sonra

Rabbimi tenzih ve tesbih ederim. Allah'a hamd ederim. Allah'tan başka ilah yoktur. O, en yüce, en büyüktür. Bütün güç ve kuvvet, ancak yüceler yücesi Allah'tandır.

Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih eder, kemal sı-

fatlarıyla ona hamdederim, yüce Rabbimi tesbih ederim. Yarattıklarının sayısı, Zât-ı Celâl'inin rızası, arşının ağırlığı, kelimelerinin adedince sonsuz ve sayısız hamdeder, yüce Rabbimi tesbih ederim.

Rabbimiz! Bizlere hidayet nasip ettikten sonra kalplerimizi eğriltme. Katından bizlere rahmet bağışla. Şüphesiz sen sonsuz bağış sahibisin.

Allah'ım! Bizleri zâlim bir topluluğun zulmüne uğratma, zulüm ve acıyla imtihan etme. Rahmetinle bizleri kafir topluluklarının sultanından kurtar.

“Şüphesiz ben, tevhid inancına sahip biri olarak yönümü, gökleri ve yeryüzünü yaratan Rabbime döndürdüm. Ben Allah'a şirk koşanlardan değilim.

Elbette ki namazım, haccım, umrem, bütün ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir. Müslümanların ilk iman edenlerinden biri olarak ben böylece emrolundum.”

Rabbimiz! Bize nurunu tamamla. Bize mağfiret buyur. Senin herşeye gücün yeter, sen her şeye kadersin.

Merve'ye Yaklaşınca

“Elbette ki Safâ ve Merve Allah'ın şîârından, nişanelerinden birer şîâr, birer nişanedir. Her kim, hacc veya umre vesilesiyle Beytullah'ı ziyaret ederse bu tepecikler arasında gidip gelerek sa'y yapmasında bir mahzur yoktur. Her kim gönülden gelerek bir hayr işlerse, şüphesiz Allah yapılan iyiliklere en güzel mükâfât veren ve her şeyi bütün incelikleri ile bilen, sonsuz ilim sahibidir.”

SA'YIN 4. ŞAVTI

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ.
اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ
مَا تَعَلَّمُ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعَلَّمُ وَ أَسْتَغْفِرُكَ
مِنْ كُلِّ مَا تَعَلَّمُ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ. لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ
صَادِقُ الْوَعْدِ الْأَمِينُ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ كَمَا هَدَيْتَنِي لِلْإِسْلَامِ أَلَّا تَنْزِعَهُ
مِنِّي حَتَّى تَتَوَفَّانِي عَلَيْهِ وَ أَنَا مُسْلِمٌ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَ فِي بَصْرِي نُورًا.

اللَّهُمَّ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَ يَسِّرْ لِي أَمْرِي وَ
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ وَ سَاوِسِ الصُّدْرِ وَ شَتَاتِ الْأَمْرِ
وَ فِتْنَةِ الْقَبْرِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا يَلِجُ فِي النَّهَارِ وَ
مِنْ شَرِّ مَا تَهْبُ بِهِ الرِّيَّاحُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ يَا اللَّهُ. سُبْحَانَكَ
مَا ذَكَرْنَاكَ حَقَّ ذِكْرِكَ يَا اللَّهُ.

İki Yeşil Direk Arasında

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَعُفْ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ،
إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ. إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ
قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Safâ'ya Yaklaşınca:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ
الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ
مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ﴾

SA'YIN 4. ŞAVTI

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber! Allahu Ekber ve lillahi'l-hamd!

Allah'ım! Senden, sence bilinen bütün hayırları istiyor, senin ilminin kuşattığı şeylerden sana sığınıyor, hatalarımdan tevbe ediyor, mağfiret diliyoruz. Elbette ki sen her gâybı her yönüyle bilersin. Sen her şeyin maliki, hükümrânı, hakk-ı mübîn Allah'tan başka ilah yoktur. Söylediğin her sözde, her vaatte sadık, emin Muhammed^(sav) onun rasûlüdür.

Allah'ım! Beni İslâm nûruna, hidayete erdirdikten sonra, imanımı kalbimden söküp alma. Ruhumu, imanımı gönlümde taşıırken, müslüman olarak teslim al. Allah'ım! Kalbimi nurlandır. Kulaklarımı, gözümü nurlandır. Allah'ım! Göğsümü genişlet, ferahlandır. İşlerimi kolaylaştır. İçten gelen vesveselerin şerrinden, dağınıklık, perişanlık-tan ve kabir azabından sana sığınırım.

Allah'ım! Ey merhametlilerin en merhametlisi! Gecelerin gizlediği, gündüzlerin sakladığı, esen rüzgârların taşıdığı şerlerden sana sığınırım.

Allah'ım! Seni tesbih ederim. Sana hakkıyla ibadet edemedik, kulluk yapamadık. Allah'ım!

Seni hakkıyla zikredemedik. Seni tesbih ederim, seni her türlü noksanlıktan tenzih ederim.

İki Yeşil Direk Arasında

Rabbim! Günahlarımızı bağışla, mağfiret buyur! Bizlere rahmet et, bizleri affet, bizlere kerem buyur! İşlediğimiz günahları biliyorsun, bütün hata ve günahlarımızı affet.

Sen, şüphesiz bizim bilmediklerimizi de bilirsin. Ey Rabimiz! Sen, sonsuz izzet ve kerem sahibisin. Rabbimiz! Bizlere dünyada da, ahirette de iyilik ve güzellikler nasip et. Bizleri Cehennem ateşinden koru.

Safâ'ya Yaklaşınca

“Elbette ki Safâ ve Merve Allah'ın şîârından, nişanelerinden birer şîâr, birer nişanedir. Her kim, hacc veya umre vesilesiyle Beytullah'ı ziyaret ederse bu tepecikler arasında gidip gelerek sa'y yapmasında bir mahzur yoktur. Her kim gönülden gelerek bir hayr işlerse, şüphesiz Allah yapılan iyiliklere en güzel mükâfât veren ve her şeyi bütün incelikleri ile bilen, sonsuz ilim sahibidir.”

SA'YIN 5. ŞAVTI

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ.
 اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً وَ الْحَمْدُ
 لِلَّهِ كَثِيراً وَ سُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَ أَصِيلاً. لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ وَ خَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ وَ
 هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. سُبْحَانَكَ مَا شَكَرْنَاكَ حَقَّ
 شُكْرِكَ يَا اللَّهُ. سُبْحَانَكَ مَا أَعْلَى شَأْنُكَ.

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ وَ زَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا وَ كَرِّهْ
 إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَ الْفُسُوقَ وَ الْعِضْيَانَ وَ اجْعَلْنَا مِنَ
 الرَّاشِدِينَ.

İki Yeşil Direk Arasında

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَ عَفْ وَ تَكْرَمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ،
 إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ. إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.
 رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ
 قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Yeşil Direkleri Geçtikten Sonra

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ. لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. أَنْتَ رَبُّنَا وَ نَحْنُ
 عِبَادُكَ ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَ اعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
 جَمِيعاً فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ. وَ اهْدِنَا لِأَحْسَنِ
 الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَ اصْرِفْ عَنَّا
 سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنَّا سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ. لَبَّيْكَ وَ سَعْدِيكَ
 وَ الْخَيْرُ كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ وَ الشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ أَنَا بِكَ وَ
 إِلَيْكَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ. أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ.
 اللَّهُمَّ اهْدِنَا بِالْهُدَى وَ نَقِّنَا بِالتَّقْوَى وَاعْفِرْ لَنَا فِي
 الْآخِرَةِ وَ الْأُولَى. اللَّهُمَّ ابْسُطْ عَلَيْنَا مِنْ بَرَكَاتِكَ وَ
 رَحْمَتِكَ وَ فَضْلِكَ وَ رِزْقِكَ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ النِّعِيمَ
 الْمُقِيمَ الَّذِي لَا يَحُولُ وَ لَا يَزُولُ أَبَداً.

Merve'ye Yaklaşınca

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ
 الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ
 مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ. ﴾

SA'YIN 5. ŞAVTI

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber! Allahu Ekber ve lillahi'l-hamd!

Allahu Ekber kebîrâ! Ve'l-hamdü lillahi kesîrâ! Ve sübhânallahi bükraten ve asîlâ!

Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Yalnız o vardır. Hiçbir otağı yoktur, mülk onundur. Hamd onadır. O her şeye kadirdir. Rabbim! Seni tenzih ederim. Allah'ım! Sana layıkıyla şükredemedik. Ya Rab! Senin şanın ne yücedir, seni tesbih, seni bütün noksanlıklardan tenzih ederim.

Allah'ım! İmanı bize sevdirdi. Onu gönlümüze güzel göster. Bizleri küfür, dalalet, fısık u fücürdan ve isyandan nefret ettir, uzaklaştır. Bizleri hak yolda müstakim, olgunluğa ve rüşde erenlerden eyle!

İki Yeşil Direk Arasında

Rabbim! Günahlarımızı bağışla, mağfiret buyur! Bizlere rahmet et, bizleri affet, bizlere kerem buyur! İşlediğimiz günahları biliyorsun, bütün hata ve günahlarımızı affet.

Sen, şüphesiz bizim bilmediklerimizi de bilirsin. Ey Rabimiz! Sen, sonsuz izzet ve kerem sahibisin. Rabbimiz! Bizlere dünyada da, ahirette de iyilik ve güzellikler nasip et. Bizleri Cehennem ateşinden koru.

Yeşil Direkleri Geçince

Allah'ım! Mülk senindir. Hüküm senindir. Senden başka ilah yoktur. Rabbimiz sensin, biz senin kullarımız. Nefsimize zulmettik, hatalarımızın, gü-

nahlarımızın varlığını biliyor, itiraf ediyoruz. Bütün günahlarımızı bağışlamamı diliyoruz. Günahları senden başka hiç kimse affedemez. Bizleri ahlâkın en güzeline erdir; senden başka hiç kimse ahlâk güzelliğine erdiremez. Bizi çirkin ahlâk ve huylardan uzaklaştır, senden başka hiç kimse çirkinliklerden uzaklaştıramaz.

Rabbim! Her emrine, her davetine uymaya hazırım. Bu duygu ve arzuyla huzuruna geldim, bütün varlığımı sana yöneldim. Bütün hayırlar senin elindedir, şer ise sana nisbet edilemez. Benim varlığım seninledir. Dönüşüm, varışım sanadır, tebrik, övgü sanadır, yücelik senindir. Senden mağfiret diliyor, tevbeyle sana yöneliyorum.

Allah'ım! Bizi hakka hidayet eyle! Takva ile temizliğe erdir. Hem dünya hem de âhiret için mağfiret eyle! Allah'ım! Bizlere bereketinden, rahmetinden, fazlından ve rızklarından haz nasib eyle! Allah'ım! Ebediyyen tükenmeyen, kaybolmayan, değişmeyen nimetlerinden bizlere de lütfetmeni diliyoruz.

Merve'ye Yaklaşınca

“Elbette ki Safâ ve Merve Allah'ın şîârından, nişânelerinden birer şîâr, birer nişânedir. Her kim, hacc veya umre vesilesiyle Beytullah'ı ziyaret ederse bu tepecikler arasında gidip gelerek sa'y yapmasında bir mahzur yoktur. Her kim gönülden gelerek bir hayr işlerse, şüphesiz Allah yapılan iyiliklere en güzel mükâfât veren ve her şeyi bütün incelikleri ile bilen, sonsuz ilim sahibidir.”

SA'YIN 6. ŞAVTI

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ.
اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ
مَنْ فِيهِنَّ، لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ
وَ مَنْ فِيهِنَّ، وَ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَ مَنْ فِيهِنَّ، وَ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ، وَ
وَعْدُكَ الْحَقُّ وَ قَوْلُكَ حَقٌّ وَ الْجَنَّةُ حَقٌّ وَ النَّارُ حَقٌّ
وَ النَّبِيُّونَ حَقٌّ وَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَقٌّ.

اللَّهُمَّ لَكَ أَسَلَمْتُ وَ بِكَ آمَنْتُ وَ عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ
وَ إِلَيْكَ أَتَيْتُ وَ بِكَ خَاصَمْتُ وَ إِلَيْكَ حَاكَمْتُ،
فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَ مَا أَخَّرْتُ وَ مَا أَسْرَرْتُ وَ
مَا أَعْلَنْتُ. أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَ أَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ، وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.

اللَّهُمَّ بِبُورِكَ اهْتَدَيْنَا وَبِفَضْلِكَ اسْتَعَيْنَا وَفِي دَارِكَ
 وَإِنْعَامِكَ وَعَطَائِكَ وَإِحْسَانِكَ أَصْبَحْنَا وَآمَسِينَا.
 أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَا قَبْلَكَ شَيْءٌ وَالْآخِرُ فَلَا بَعْدَكَ شَيْءٌ وَ
 الظَّاهِرُ فَلَا شَيْءَ فَوْقَكَ وَالبَاطِنُ فَلَا شَيْءَ دُونَكَ.
 نَعُوذُ بِكَ مِنَ الفَلَسِ وَالكَسَلِ وَ عَذَابِ القَبْرِ وَ
 فِتْنَةِ الغِنَى وَ نَسْأَلُكَ الفُوزَ بِالجَنَّةِ.

İki Yeşil Direk Arasında

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَعَفْ وَتَكْرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ،
 إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ. إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.
 رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ
 قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Safâ'ya Yaklaşınca:

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ
 الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ
 مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ. ﴾

SA'YIN 6. ŞAVTI

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Lâ ilâhe illallahu
vallahu ekber! Allahu Ekber ve lillahi'l-hamd!

Allah'ım! Hamd sanadır. Göklerin ve yeryüzü-
nün, göklerde ve yerde bulunan herşeyin hakimi
ve müdebbiri sensin. Hamd sanadır. Göklerde ve
yerde bulunan herşeyin nuru sensin. Hamd sana-
dır. Göklerde ve yerde bulunan herşeyin gerçek
sahibi, mâliki sensin. Hamd sanadır. Sen, haksın!
Vaadin haktır, sözün haktır, Cennet hak, Cehen-
nem hak, Peygamber hak, Muhammed Musta-
fâ^(sav) hak, kıyamet haktır.

Allah'ım! Sana teslim oldum, sana iman et-
tim. Sana tevekkül ettim, sana yöneldim, sana
tevbe ettim, davamı sana sunar, seni hakem ta-
nırım. Rabbim! Yaptığım, yapacağım gizli-aşikar
bütün günahlarımı bağışla!

Sen, ezelîsin, sen ebedîsin, senden başka ilah
yoktur. Kuvvet ve kudret ancak yüceler yücesi Al-
lah'a aittir. Allah'ım! Senin nurunla hidayet bul-
duk, senin lütuf ve kereminle muhtaçlıktan kurtul-
duk, senin yurdunda, senin nimetlerin, rızkın, ih-
sanınla sabahladık, akşam ettik; hayat sürdük.

Sen ezelîsin; senden önce hiçbir şey yoktur.
Sen ebedîsin, senden sonraya kalacak yoktur. En

üstün sensin; senden üstün hiç kimse yoktur. En derunda sen varsın; senden daha içte hiç kimse yoktur. İflas etmekten, tembelliğe, atâlate düşmekten, kabir azabına uğramaktan, varlığın kötü imtihanından sana sığınırız. Senden Cennet nimetine ulaşmayı dileriz.

İki Yeşil Direk Arasında

Rabbim! Günahlarımızı bağışla, mağfiret buyur! Bizlere rahmet et, bizleri affet, bizlere kerem buyur! İşlediğimiz günahları biliyorsun, bütün hata ve günahlarımızı affet.

Sen, şüphesiz bizim bilmediklerimizi de bilirsin. Ey Rabimiz! Sen, sonsuz izzet ve kerem sahibisin. Rabbimiz! Bizlere dünyada da, ahirette de iyilik ve güzellikler nasip et. Bizleri Cehennem ateşinden koru.

Safâ'ya Yaklaşınca

“Elbette ki, Safâ ve Merve Allah'ın şîârından, nişânelerinden birer şîâr, birer nişânedir. Her kim, hacc veya umre vesilesiyle Beytullah'ı ziyaret ederse bu tepecikler arasında gidip gelerek sa'y yapmasında bir mahzur yoktur. Her kim gönülden gelerek bir hayr işlerse, şüphesiz Allah yapılan iyiliklere en güzel mükâfât veren ve her şeyi bütün incelikleri ile bilen, sonsuz ilim sahibidir.”

SA'YIN 7. ŞAVTI

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ.
اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يُوَافِي نِعَمَكَ يُكَافِي
مَزِيدَكَ أَحْمَدَكَ بِجَمِيعِ مَحَامِدِكَ مَا عَلِمْتُ مِنْهَا
وَمَا لَمْ أَعْلَمْ وَعَلَى كُلِّ حَالٍ. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ
عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ.

İki Yeşil Direk Arasında

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَعُفْ وَ تَكْرَّمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ،
إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ. إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.
رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ
قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Yeşil Direkleri Geçince

اللَّهُمَّ أَعِذْنَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَ أَعِذْنَا مِنْ كُلِّ
سُوءٍ وَ قِنْعَنَا بِمَا رَزَقْنَا وَ بَارِكْ لَنَا فِيمَا أَعْطَيْتَنَا.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْ أَكْرَمِ وَفِدِكَ عَلَيْنِكَ وَ أَلْزَمْنَا سَبِيلَ
الْإِسْتِقَامَةِ حَتَّى نَلْقَاكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ اخْتِمِ بِالْخَيْرَاتِ آجَالَنَا وَ حَقِّقْ بِفَضْلِكَ
آمَالَنا وَ سَهِّلْ لِبُلُوغِ رِضَاكَ سُبُلَنَا وَ حَسِّنْ فِي
جَمِيعِ الْأَحْوَالِ أَعْمَالَنا .

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا وَ عَافِنَا وَ ارزُقْنَا . اللَّهُمَّ يَا
مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلَى طَاعَتِكَ .

اللَّهُمَّ تَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ وَ أَلْحِقْنَا بِالصَّالِحِينَ غَيْرِ
خَزَايَا وَ لَا مَفْتُونِينَ .

رَبِّ يَسِّرْ وَ لَا تُعَسِّرْ وَ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ .

Merve'ye Yaklaşınca

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ
الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَ
مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴾

SA'YIN 7. ŞAVTI

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Lâ ilâhe illallahu
vallahu ekber! Allahu Ekber ve lillahi'l-hamd!

Allah'ım! Nimetlerine, lütfuna layık bütün
hamdler sanadır. Bildiğim, bilmediğim hamdi ge-
rektiren herşey için her durumda hamd ederim.

Allah'ım! Muhammed Mustafâ'ya, ehl-i beyti-
ne salât ü selam eyle!

İki Yeşil Direk Arasında

Rabbim! Günahlarımızı bağışla, mağfiret bu-
yur! Bizlere rahmet et, bizleri affet, bizlere ke-
rem buyur! İşlediğimiz günahları biliyorsun, bü-
tün hata ve günahlarımızı affet.

Sen, şüphesiz bizim bilmediklerimizi de bilir-
sin. Ey Rabimiz! Sen, sonsuz izzet ve kerem sa-
hibisin. Rabbimiz! Bizlere dünyada da, ahirette
de iyilik ve güzellikler nasip et. Bizleri Cehennem
ateşinden kuru.

Yeşil Direkleri Geçince

Allah'ım! Bizleri, rahmetten kovulmuş şeyta-
nın şerrinden ve her türlü kötülükten kuru. Ver-
diğin rızıkta bizi kanaatkâr kıl, verdiğin nimetle-
ri bereketli eyle.

Allah'ım! Bizi huzuruna gelen heyetlerin en çok ikram edilenlerinden kıl. Ey âlemlerin Rabbi, sana kavuşuncaya kadar bizleri doğru yoldan ayırma!

Allah'ım! Hayatımızı hayırlı amellerle sona erdir; emellerimizi lütuf ve fazlınla gerçekleştir; rızana ulaşmak için yolumuzu kolaylaştır, her durumda, her halde amellerimizi güzelleştir.

Allah'ım! Bize mağfiret eyle, rahmet eyle; sıhhat ve âfiyet nasip eyle, rızkını lütfeyle. Ey kalpleri çeviren Rabbim, kalplerimizi senin taatine yönelt.

Allah'ım! Bizi müslüman olarak vefat ettir. Eleri boş kalmadan, ziyana uğramadan, fitneye düşmeden salih kullarına ilhak et!

Rabbim! Kolaylaştır, zorlaştırma; hayırla tamamlamayı nasip et.

Merve'ye Yaklaşınca

“Elbette ki Safâ ve Merve Allah'ın şîârından, nişânelerinden birer şîâr, birer nişânedir. Her kim, hacc veya umre vesilesiyle Beytullah'ı ziyaret ederse bu tepecikler arasında gidip gelerek sa'y yapmasında bir mahzur yoktur. Her kim gönülden gelerek bir hayır işlerse, şüphesiz Allah yapılan iyiliklere en güzel mükâfât veren ve her şeyi bütün incelikleri ile bilen, sonsuz ilim sahibidir.”

Say Tamamlanınca

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا وَ عَافِنَا وَاعْفُ عَنَّا وَ عَلَى طَاعَتِكَ وَ
شُكْرِكَ أَعِنَّا وَ إِلَى غَيْرِكَ لَا تَكِلْنَا وَ عَلَى الْإِيمَانِ وَ
الْإِسْلَامِ الْكَامِلِ جَمِيعاً تَوَفَّنَا وَ أَنْتَ رَاضٍ عَنَّا.

اللَّهُمَّ ارْحَمْنَا بِتَرْكِ الْمَعَاصِي أَبَدًا مَا أَبَقَيْتَنَا
وَ ارْحَمْنَا أَنْ نَتَكَلَّفَ مَا لَا يَغْنِينَا وَ ارْزُقْنَا حُسْنَ
النَّظَرِ فِي مَا يُرْضِيكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

Rabbimiz! İbadetlerimiz ve duâlarımız kabul et! Bizlere afiyet ver. Sana ibadet, taat ve şükürümüzü eda için yardım et. Bizleri senden başkasına muhtaç etme. İman ve her şeyiyle yaşanan İslâm ile dünya hayatı tamamlamayı, senin rızana ulaşmış olarak bu dünyayı terk etmeyi nasip eyle.

Allah'ım! Bizleri yaşattığın sürece günahlardan, dünya ve âhiret için fayda sağlamayan boş işlerle uğraştan uzak tut. Böylece bizlere merhamet eyle. Ey merhametlilerin en merhametlisi Rabbim! Bize, hoşnut olacağın şeyleri güzel göster; bizler onları seçen ve onlarla amel edenlerden eyle!

Arafat'ta Vakfe Duâsı

VAKFE DUÂSI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ. إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. إِهْدِنَا

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لَا الضَّالِّينَ.﴾

لَبَّيْكَ. اَللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ. لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ. اِنْ

الْحَمْدَ وَ النِّعْمَةَ لَكَ وَ الْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ.

اَللّٰهُ اَكْبَرُ. اَللّٰهُ اَكْبَرُ. لَا اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَ اللّٰهُ اَكْبَرُ.

اَللّٰهُ اَكْبَرُ وَ لِلّٰهِ الْحَمْدُ. شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلهَ اِلاَّ هُوَ

وَ الْمَلَائِكَةُ وَ اُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا اِلهَ اِلاَّ

هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ.

لَا اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ اِلهًا وَّاحِدًا وَ نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ. لَا

اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ. لَا اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ

رَبَّنَا وَ رَبِّ آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ. هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ
بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ
كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ. وَ أَرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَ تُبَّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.
رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ. رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا
وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ.

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا. رَبَّنَا وَ لَا
تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِنَا. رَبَّنَا وَ لَا تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ. وَ اعْفُ

عَنَّا وَ اغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ.

رَبَّنَا لَا تَزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ
لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ. رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ إِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا
وَ ثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَ انصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ.

رَبَّنَا إِنَّنا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا
بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا. رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ كَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَ تَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ. رَبَّنَا وَ آتِنَا مَا وَعَدْتَنَا
عَلَى رُسُلِكَ وَ لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمِيعَادَ.

رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَ إِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَ تَرْحَمْنَا
لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ. رَبَّنَا أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا
وَ ارْحَمْنَا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ. رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ

الصَّلَاةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ. رَبَّنَا اغْفِرْ
لِي وَلِوَالِدَيَّ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ.

رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَ هَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا
رَشْدًا. رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا
كَانَ غَرَامًا، إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَ مُقَامًا.

رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَ ذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ
وَ اجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا. رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَ
الْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ، وَ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي
الْآخِرِينَ وَ اجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ
وَ لَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ
رَؤُوفٌ رَحِيمٌ. رَبَّنَا أْتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَ إِلَيْكَ
أَنْبَأْنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ.

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي وَ أَنَا عَبْدُكَ

ظَلَمْتُ نَفْسِي وَ اعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي
 جَمِيعاً فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ. اِهْدِنِي
 لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَ
 اصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنِّي سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ.
 لَبَّيْكَ وَ سَعْدَيْكَ وَ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدَيْكَ وَ الشَّرُّ لَيْسَ
 إِلَيْكَ أَنَا بِكَ وَ إِلَيْكَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ أَسْتَغْفِرُكَ
 وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ وَقَفْتَنَا وَ حَمَلْتَنَا عَلَى مَا سَخَرْتَ لَنَا حَتَّى
 بَلَّغْتَنَا بِإِحْسَانِكَ إِلَى زِيَارَةِ بَيْتِكَ وَ الْوُقُوفِ عِنْدَ هَذَا
 الْمَشْعَرِ الْعَظِيمِ اقْتِدَاءً بِسُنَّةِ خَلِيلِكَ وَ اقْتِفَاءً لِآثَارِ
 خَيْرِ خَلْقِكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ.
 اللَّهُمَّ إِنَّا قَدْ وَفَدْنَا إِلَيْكَ وَ وَقَفْنَا بَيْنَ يَدَيْكَ فِي هَذَا
 الْمَوْضِعِ الشَّرِيفِ رَجَاءً لِمَا عِنْدَكَ. فَلَا تَجْعَلْنَا
 الْيَوْمَ أَحْيَبَ وَفِدِكَ فَأَكْرَمْنَا بِالْجَنَّةِ وَ مِنْ عَلَيْنَا
 بِالْمَغْفِرَةِ وَ الْعَافِيَةِ وَ أَجْزْنَا مِنَ النَّارِ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ

خَيْرَ أَعْمَارِنَا أَوْ آخِرَهَا وَ خَيْرَ أَعْمَالِنَا خَوَاتِمَهَا وَ
خَيْرَ أَيَّامِنَا يَوْمَ لِقَائِكَ.

اللَّهُمَّ تَبِّسْنَا بِأَمْرِكَ وَ أَيَّدْنَا بِنَصْرِكَ وَارزُقْنَا مِنْ
فَضْلِكَ وَ نَجِّنَا مِنْ عَذَابِكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ. يَا
مُنْقِذَ الْغَرْقِيِّ يَا مُنْجِيَ الْهَلْكَِيِّ يَا شَاهِدَ كُلِّ نَجْوِي
يَا مُنْتَهَى كُلِّ شَكْوِي يَا قَدِيمَ الْإِحْسَانِ يَا دَائِمَ
الْمَعْرُوفِ يَا مَنْ رَزَقَ كُلَّ شَيْءٍ عَلَيْهِ وَ مَصِيرُ كُلِّ
شَيْءٍ إِلَيْهِ! إِلَيْكَ رُفِعَتْ أَيْدِي السَّائِلِينَ. وَ اامتدَّتْ
أَعْنَاقُ الْعَابِدِينَ. نَسْئَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ، عَاجِلِهِ وَ
آجِلِهِ. مَا عَلِمْنَا مِنْهُ وَ مَا لَمْ نَعْلَمْ وَ نَسْئَلُكَ الْجَنَّةَ وَ
مَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ وَ نَعُوذُ بِكَ
مِنَ النَّارِ وَ مَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ.
اللَّهُمَّ إِنَّا نَدْعُوكَ فِي مَوَاقِفِ الْأَنْبِيَاءِ وَ مَنْazِلِ
السُّعْدَاءِ وَ مَشَاهِدِ الشُّهَدَاءِ دُعَاءَ مَنْ أَتَاكَ لِرَحْمَتِكَ
رَاجِئاً وَ عَن وَطَنِه نَائِئاً وَ لِنُسُكِكَ مُتَّدِيّاً وَ لِكِتَابِكَ

تَالِيًا وَ لَكَ دَاعِيًا وَ لِذَنْبِهِ خَاشِيًا. يَا رَبَّنَا دَعَوْنَاكَ
 دَعْوَةَ مَنْ لَا يَجِدُ لِنَفْسِهِ مُصْلِحًا إِلَّا أَنْتَ وَ لَا
 لِضَعْفِهِ مُقْوِيًا سِوَاكَ. اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ دُعَاءَنَا وَ أَجِبْ
 بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ وَ لَطْفِكَ نِدَاءَنَا.

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ وَ الْعَظِيمَةَ عَلَى
 الرُّشْدِ وَ أَسْأَلُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَ حُسْنَ عِبَادَتِكَ
 وَ أَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا وَ لِسَانًا صَادِقًا وَ أَسْأَلُكَ
 مِنْ خَيْرِ مَا تَعَلَّمَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعَلَّمَ وَ
 أَسْتَغْفِرُكَ مِمَّا تَعَلَّمَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ.

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْفَوْزَ فِي الْقَضَاءِ وَ نُزُلَ الشُّهَدَاءِ
 وَ عَيْشَ السُّعَدَاءِ وَ النَّصْرَ عَلَى الْأَعْدَاءِ. اَللّٰهُمَّ
 اِنْفَعْنَا بِعُقُولِنَا وَ اجْعَلْ مَا نَصِيرُ إِلَيْهِ أَنْعَمَ عَلَيْنَا
 مِمَّا انْقَطَعَ عَنَّا.

اَللّٰهُمَّ اقسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا يَحُولُ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ
 مَعَاصِيكَ وَ مِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ وَ مِنْ

الْيَقِينِ مَا تَهَوَّنُ بِهِ عَلَيْنَا مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَ مَتَّعْنَا
 بِأَسْمَاعِنَا وَ أَبْصَارِنَا وَ قُوَاتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا وَ اجْعَلْهُ
 الْوَارِثَ مِنَّا وَ اجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمْنَا وَ انصُرْنَا
 عَلَى مَا عَادَانَا وَ لَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا وَ لَا مَبْلَغَ
 عِلْمِنَا وَ لَا تُصَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَ لَا يَرْحَمُنَا.
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ
 وَالْكَسَلِ وَ الْجُبْنِ وَ الْبُخْلِ وَ الْهَرَمِ وَ الْمَأْثَمِ وَ
 الْمَغْرَمِ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَ عَذَابِ النَّارِ وَ
 مِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْغَيْبِ وَ مِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْفَقْرِ وَ مِنْ شَرِّ
 فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ وَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَ الْمَمَاتِ.
 اللَّهُمَّ اغْسِلْ خَطِيئَاتِي بِمَاءِ الثَّلْجِ وَ الْبَرَدِ وَ نَقِّ قَلْبِي
 مِنَ الْخَطِيئَا كَمَا يُنْقَى الثُّوبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ وَ
 بَاعِدْ بَيْنِي وَ بَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ
 وَ الْمَغْرِبِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَ تَحَوُّلِ

عَافِيَتِكَ وَفُجَاءَةَ نِقْمَتِكَ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ وَاعُوذُ
بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرْكِ الشَّقَاءِ وَسُوءِ الْقَضَاءِ
وَ شِمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقَسْوَةِ وَالْغَفْلَةِ وَالْقِلَّةِ
وَ الدَّلَّةِ وَالْمَسْكَنَةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَظْلِمَ
أَوْ أَظْلَمَ. اللَّهُمَّ انْقُلْنَا مِنْ ذُلِّ الْمَعْصِيَةِ إِلَى عِزِّ
الطَّاعَةِ وَاعْنِنَا بِحِلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَ بِفَضْلِكَ
عَمَّنْ سِوَاكَ وَ نَوِّرْ قُلُوبَنَا وَ عُقُولَنَا وَ أَعِدْنَا مِنْ
الشَّرِّ كُلِّهِ وَاجْمَعْ لَنَا الْخَيْرَ كُلَّهُ.

اللَّهُمَّ أَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِنَا وَ أَصْلِحْ ذَاتَ بَيْنِنَا وَ اهْدِنَا
سُبُلَ السَّلَامِ وَ نَجِّنَا مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَ جَبِّبْنَا
الْفُؤَادِ حَشَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ. اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي
أَسْمَاعِنَا وَ أَبْصَارِنَا وَ قُلُوبِنَا وَ أَزْوَاجِنَا وَ ذُرِّيَّاتِنَا وَ
تُبِّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ وَاجْعَلْنَا شَاكِرِينَ
لِنِعْمَتِكَ مُشِينِينَ عَلَيْهَا قَابِلِينَ لَهَا وَ أَتِمَّهَا عَلَيْنَا.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنَ الْأَيِّمَةِ الْأَبْرَارِ وَ أَسْكِنَّا مَعَهُمْ
 فِي دَارِ الْقَرَارِ وَ لَا تَجْعَلْنَا مِنَ الْمُخَالِفِينَ الْقُجَّارِ
 وَ وَفَّقْنَا لِحُسْنِ الْإِقْبَالِ عَلَيْكَ وَ الْإِضْغَاءِ إِلَيْكَ
 وَ الْمُبَادَرَةِ إِلَى خِدْمَتِكَ وَ حُسْنِ الْأَدَبِ فِي
 مُعَامَلَتِكَ وَ التَّسْلِيمِ لِأَمْرِكَ وَ الرِّضَاءِ بِقَضَائِكَ
 وَ الصَّبْرِ عَلَى بَلَائِكَ وَ الشُّكْرِ لِتَعْمَائِكَ وَ أَعِزَّنَا
 مِنْ أَحْوَالِ الشُّقَاءِ وَ وَفَّقْنَا لِأَعْمَالِ أَهْلِ الثَّقَى وَ
 اِرْزُقْنَا الْإِسْتِعْدَادَ لِيَوْمِ اللِّقَاءِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ حَجَّنَا حَجًّا مَبْرُورًا وَ عَمَلًا صَالِحًا
 مَقْبُولًا وَ سَعْيًا مَشْكُورًا وَ ذَنْبًا مَغْفُورًا.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِيُؤَدِّبُنَا وَ لِيُؤَدِّبْنَا وَ لِيُؤَدِّبْنَا
 وَ الْحَاضِرِينَ وَ الْغَائِبِينَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ أَجْمَعِينَ
 بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ. وَ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

Müzdelife Vakfe Duâsı

اللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُ أَكْبَرُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ.
اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. اللَّهُمَّ كَمَا أَوْفَقْتَنَا فِيهِ وَ
أَرَيْتَنَا إِيَّاهُ فَوَفِّقْنَا لِذِكْرِكَ كَمَا هَدَيْتَنَا وَ اغْفِرْ لَنَا وَ
ارْحَمْنَا كَمَا وَعَدْتَنَا بِقَوْلِكَ وَ قَوْلِكَ الْحَقُّ، ﴿فَإِذَا
أَفْضَيْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ
الْحَرَامِ وَ اذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَ إِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ
لَمِنَ الضَّالِّينَ. ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ
وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ.﴾

اللَّهُمَّ اغْفِرْ ذُنُوبَنَا فَلَا تَرُدُّنَا خَائِبِينَ وَ آتِنَا أَفْضَلَ
مَا تُؤْتِي عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ وَ لَا تَصْرِفْنَا مِنْ هَذَا
الْمَشْعَرِ الْعَظِيمِ، إِلَّا فَائِزِينَ مُفْلِحِينَ غَيْرَ خَزَايَا وَ لَا
نَادِمِينَ وَ لَا ضَالِّينَ وَ لَا مُضِلِّينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ أَنْ تَرْزُقَنَا فِي هَذَا الْمَكَانِ جَوَامِعَ

الْخَيْرِ كُلِّهِ وَ أَنْ تُصْلِحَ شَأْنَنَا كُلَّهُ وَ أَنْ تَصْرِفَ
عَنَّا الشَّرَّ كُلَّهُ فَإِنَّهُ لَا يَفْعَلُ ذَلِكَ غَيْرُكَ وَ لَا يَجُودُ
بِهِ إِلَّا أَنْتَ إِنَّكَ أَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ
لَنَا مَغْفِرَةً تُصْلِحُ بِهَا شَأْنَنَا فِي الدَّارَيْنِ وَ ارْحَمْنَا
رَحْمَةً نَسْعُدُ بِهَا فِي الدَّارَيْنِ وَ تُبْ عَلَيْنَا تَوْبَةً
نُصُوحاً لَا نَنْكُثُهَا أَبَداً.

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَوَجَّهْنَا وَ وَجَّهَكَ الْكَرِيمَ أَرْدْنَا،
فَاجْعَلْ ذَنْبَنَا مَغْفُوراً وَ حَاجَّتَنَا مَبْرُوراً وَ ارْحَمْنَا وَ
لَا تُخَيِّبْنَا بِلُطْفِكَ وَ كَرَمِكَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ إِنَّكَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Mina'da

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَلَّغَنَا مِنِّي سَالِمِينَ مُعَافِينَ وَ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيَّ مَنْ أَرْسَلَهُ اللَّهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ إِنَّا
نَسْأَلُكَ أَنْ تَمُنَّ عَلَيْنَا بِمَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَيَّ أَوْلِيَائِكَ وَ
أَنْ تُصْلِحَ أَحْوَالَنَا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ. اللَّهُمَّ إِنَّا

نَعُودُ بِكَ مِنَ الْحِزْمَانِ وَالْمُصِيبَةِ فِي دِينِنَا وَدُنْيَانَا.
 اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْئَلُكَ الْهُدٰى وَالتَّقٰى وَالعَفَافَ وَالعِغْنٰى.
 لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحٰنَكَ. لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْعَظِيْمُ
 الْعَلِيْمُ. لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ. لَا
 اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَرَبُّ الْاَرْضِ وَرَبُّ
 الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ.

Taşlamalar Bitince

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي قَضٰى عَنَّا نُسْكَنَا. اَللّٰهُمَّ زِدْنَا
 اِيْمَانًا وَ يَقِيْنًا وَ تَوْفِيْقًا وَ عَوْنًا وَ اغْفِرْ لَنَا وَ لِاَبَائِنَا
 وَ اُمَّهَاتِنَا وَ جَمِيْعِ الْمُسْلِمِيْنَ اَجْمَعِيْنَ.

Vedâ Tavafından Sonra

اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا بَيْتُكَ الَّذِي جَعَلْتَهُ مُبَارَكًا وَ هُدٰى
 لِّلْعٰلَمِيْنَ. اَللّٰهُمَّ كَمَا هَدَيْتَنِيْ لَهٗ فَتَقَبَّلْهُ مِنِّيْ وَ لَا

تَجْعَلْ هَذَا آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ بَيْتِكَ وَ ارْزُقْنِي الْعُودَ
إِلَيْهِ كَرَّاتٍ بَعْدَ مَرَّاتٍ حَتَّى تَرْضَى عَنِّي بِرَحْمَتِكَ
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. آيُونَ تَأْيُونُونَ عَابِدُونَ سَائِحُونَ
رَاكِعُونَ سَاجِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ.

اللَّهُمَّ أَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِ الْمُسْلِمِينَ وَ أَصْلِحْ ذَاتَ
بَيْنِهِمْ وَ اهْدِنَا سُبُلَ السَّلَامِ وَ نَجِّنَا مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى
النُّورِ وَ جَبِّئْنَا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَنَ وَ
بَارِكْ لَنَا فِي أَسْمَاعِنَا وَ أَبْصَارِنَا وَ قُلُوبِنَا وَ أَزْوَاجِنَا
وَ ذُرِّيَّاتِنَا وَ ثُبِّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.
اللَّهُمَّ أَعِنَّا عَلَى ذِكْرِكَ وَ شُكْرِكَ وَ حُسْنِ عِبَادَتِكَ.
رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ لِيُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ
الْحِسَابُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

Vedâ Tavafından Sonra

Allah'ım! Şu beyt, senin mübarek ve bütün âlemler için hidâyet vesilesi kıldığın Kâbe'dir.

Allah'ım! Beni bu ziyarete yönelttiğin gibi ziyaretimi, ibadetlerimi de kabul eyle. Rabbim! Bu ziyaretimi Beytinle son buluşma, son ziyaretim eyleme. Ey merhametlilerin en merhametlisi Rabbim, senin rızana uygun olacak şekilde tekrar tekrar dönmeyi, bu mukaddes diyâra gelmeyi nasip eyle!

Rabbim! Dönüyoruz, tevbe ediyoruz, sana kulluk, sana ibadet ediyoruz, oruç tutuyor, rükûsecde ediyor, Rabbimiz sana sonsuz hamd ediyoruz.

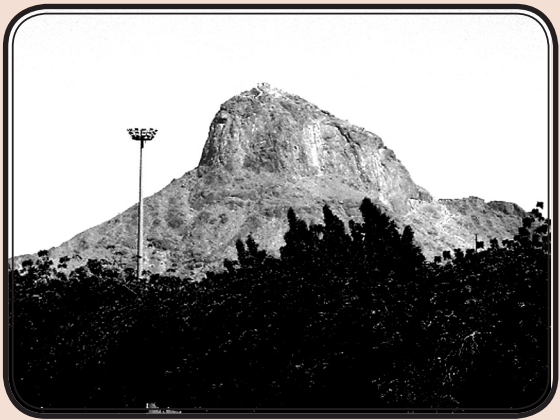
Allah'ım! Mü'minlerin gönüllerini birbirine kaynaştır. Bizleri hak yola irşad et. Bizleri karanlıklardan kurtar, nûra erdir. Gizli, âşikar bütün çirkinlik ve çirkeflerden koru.

Kulaklarımız, gözlerimiz, kalplerimiz, eşlerimiz, nesillerimiz hakkında hayırlar ve bereketler nasip eyle. Sen sonsuz merhamet sahibi, tevbe-leri kabul edensin. Bizim tevbelerimizi de kabul eyle!

Dördüncü Bölüm

MEKKE-İ MÜKERREME'deki Ziyaret Yerleri

Cebel-i Hira
(Cebel-i Nur)

Mekke-i Mükerrereme, bütün mü'minlerin kıblegâhı, ilk vahyin indiği, İslâm nûrunun doğduğu ve bütün kâinâta yayıldığı, hak dâvânın, dalâletin karanlık çehresine karşı haykırıldığı, iman uğruna ilk çilelerin çekildiği, nice mücadelelerin vuku bulduğu ve nice mucizelerin gerçekleştiği topraklar. Rasûlullah^(sav) Efendimizin ana yurdu. İbrahim Aleyhisselam'ın duâsına ve beşeriyeti davetine mazhar olmuş bir diyar. Kısaca her adımı hatıralarla dolu, İslâmın beş temelinden bir olan Haccın ve gönüllere tazelik veren Umre ibadeti- nin mekânı...

Anlatılmakla bitmeyecek bir diyar. Ancak biz bu bölümde, bu mukaddes diyarı Hacc ve Umre vesilesiyle ziyaretiniz sırasında mutad olarak geçeceğiniz yerlerle ilgili az ve öz bilgi vereceğiz.

Daha geniş malumat için kaynaklara, bilgisi geniş ve güvenilir kimselere müracaat ederek bilginiz artırınız, duygularınızı tazeleyiniz.

CEBEL-İ NUR

Nûr Dağı, eski adıyla Cebel-i Hıra. Hıra mağarasının bulunduğu, Allah Rasûlü'ne ilk vahyin geldiği, dolayısıyla nübüvvet vazifesinin verildiği dağ...

Beytullah'tan yaklaşık 5-6 km kuzeyde. Hatta bir parça kuzeybatıya doğru.

Deniz seviyesinden yüksekliği 621m. dağ eteğinden itibaren yüksekliği ise 281 metredir. Dağa ancak kuzey yamacından tırmanılabilir.

Mağaraya varmak için önce dağın zirvesine ulaşılması gerekir. Oradan kuzey-doğuya doğru biraz inilir, yaklaşık 5-6 m. indikten sonra sağa doğru dönülür. Sağa dönünce önünüze dikey ağızlı bir geçit gelir. Dar yeri 60 cm. civarındadır. Bu geçidin öbür ucu açıktır. Ancak bir kişinin, biraz da yan dönerek ve dikkat ederek geçebileceği bu geçidi öbür tarafa geçince, önü açık balkonumsu bir yere varılır. Önü açık bu küçük şürfeden sola dönünce de mağarayla karşı karşıya gelinir.

Rasûlullah^(sav) Efendimiz kırk yaşlarına gelmişti. Sık sık görmeye başladıkları sâdık rüyaların ardından, gönlüne, تنها bir yere çekilme, tefekküre dalma, ibadetle Rabb'ine yönel-

me duyguları gelmiş yerleşmiş ve onu zorlamaya başlamıştı.³

Bu duygu arttıkça, zaman zaman Mekke evlerinden sıyrılır, dağ arası vâdilerde, yamaçlarda dolaşır. Yanından geçtiği taşlar ve ağaçlar; “Es-selâmü Aleyke Ya Rasûlallah!” diye kendisini selamladığında çevresine bakar, taşlardan, ağaçlardan başka bir şey göremeyince hayret eder, biraz da ürperirdi.

Bir gün Mekke'den ayrıldı; vâdilerden sıyrılarak Hırâ Dağı'na geldi. Dağa tırmanarak Hıra mağarasına ulaştı. Yönü Ka'be'ye dönük, vâdilere hakim, sessiz, ıssız ve uzaktan Beytullah'ı gören bu mağara, onun gönlünü dolduran ibadet, tefekkür arzu ve isteğini gerçekleştirebileceği en uygun yerdi... Burayı kendisine mekan seçti.

Daha sonraki günlerde bu mağarada günlerce kalır, tefekküre dalar, sanki duyguları tazelenir, hasaslaşır, kendisini derin bir tefekkür dünyasında hissederdi. Rabb'ine duâ eder, gecenin sessizliği ve huzur veren zaman akışı içerisinde, İbrâhîm^(as) dîni üzere ve şirke bulaşmamış bir fıtratla ibâdet ederdi.

3. Buhârî, Bed'ü'l-Vahy (Umdetü'l-Kârî 1/51-52), Sahîh-i Müslim, İman, (1/139-145).

Yiyeceği, içeceği bittiğinde Mekke'ye varır, Hatıce Vâlidemizin kendisine hazırladığı yiyecek ve içecekleri alarak yeniden Hırâ'ya dönerdi.

Kaynaklarımızın zikrettiğine göre, Ramazan ayının on yedisiydi. O yüce an gelmiş, o muba-rek buluşma anı gerçekleşmenin eşiğindeydi.

Rasulullah^(sav) o gün Hırâ Mağarası'nda iken, sessizlik ve sukun her yeri kaplamışken birden karşısında Cibril^(as) gördü. Dehşete düşmüştü. Bu ıssız dağ başında bütün ufku dolduran bir varlıkla karşı karşıyaydı.

Cibril^(as) kendisine; "Oku!" diye hitap etmiş, Rasulullah^(sav) Efendimiz heyecan içinde; "Ben okuma bilmem," diye karşılık vermişti.

Bunun zerine Cibril^(as), onu kuşatıp sıkarak yeniden; "Oku!" demiş, Efendimiz yine; "Ben okuma bilmem," diye cevap vermişti.

Cibril^(as) tekrar kendisini sıkmiş, bunalma noktasında serbest bırakmiş ve:

﴿ اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ. اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ. الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ. عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ. ﴾

“Oku! Yaratan Rabb’ının adıyla!

*O, insanı aşılannmış bir yumurtadan yarat-
tı.*

Oku! Rabb’in sonsuz kerem sahibi...

*O ki, kalemle öğretti insana,bilmedikleri-
ni...”*

diyerek Alak Sûresinin ilk beş âyetini tebliğ edi-
yor ve gözden kayboluyordu.

Rasûlullah^(sav), korku ve ürpertinin tesirinden
kurtulamamış ama duyduğu kelimelerin kalbine
nakşedildiğini ve o garip vahy lezzetini hissetmiş-
ti. Sarp kayaları aşarak, yamaçlardan hızla aşağı-
ya inmiş ve evinin yolunu tutmuştu.

Böylece nübüvvetin ilk günleri başlıyor, Kur’-
ân-ı Kerîm’den ilk âyetler vahyediliyordu...

CEBEL-İ SEVR

Rasûlullah^(sav) Efendimiz’in Mekke’den Medî-
ne’ye hicret ederken saklandığı mağaranın bu-
lunduğu dağdır. Mekke yakınlarındadır. Harem-i
Şerif’in yaklaşık güneyinde, hafif güney doğu is-
tikametindedir.

Efendimiz, yol arkadaşı Ebu Bekir^(ra) ile birlik-

te, kendilerini arayan müşriklerin ilk hızı kesilinceye kadar üç gün kadar burada saklanmışlardı. Hız kesilip araştırmalar yavaşlayınca, yol rehberi Abdullah İbn Uraykıt, yedeğinde iki deve ile dağın eteklerine kadar gelmiş, bu kıymetli yolcuları alarak önce güneyden dolaşarak batıya doğru yol almış, daha sonra kuzeye yönelmiş, Kızıl Deniz sahili yakınlarından Medîne'ye doğru yol almıştı.

Mağarada kalındığı süre içerisinde Hz. Ebubekir'in yanında çalışan ve bu sırada çobanlık yapan Âmir İbn Führeyre, güttüğü hayvanları izler üzerinde gezdirerek izleri kaybettiği gibi akşamları birkaç hayvanı dağın zirvesinde yer alan mağaraya yaklaştırarak Efendimiz ve Ebubekir'in süt ihtiyaçlarını temin ediyordu.

Hz. Ebubekir'in oğlu Abdullah henüz çocuk denecek yaşlarda olmasına rağmen Mekke'deki hareketleri takip ediyor, insanlar arasında dolaşiyor; her toplantıyı, her konuşmayı takip ediyor; hangi tarafa ekipler çıkarıldı, hangi güzergahlarda kimler arama yapıyor, neler düşünüyorlar?.. bütün bu bilgileri topluyor, gecenin karanlığından istifâde ederek Mekke ile Sevr arasındaki yamaçları, tepeleri aşip dağa tırmanıyor ve topladığı bilgileri Rasûlullah'a^(sav) ulaştırıyordu.

Yine Ebubekir'in kızı Esmâ(ra) yol azığı ve su hazırlıyor, bunları taşıyıp babası ve Rasûlullah'a ulaştırıyordu. Onlar birer mü'min olarak üzerlerine düşen fedakârlığı imrenilecek bir güzellikte yapıyorlardı.

Bilindiği gibi bütün tedbirlere rağmen müşriklerden bir kısmı yine iz yakalamış, mağara önlerine kadar gelmeyi başarmışlardı. Onları gören Ebubekir^(ra) telaşlanmış, Efendimiz tarafından;

((يَا أَبَا بَكْرٍ! مَا ظَنُّكَ بِاِثْنَيْنِ اللَّهُ تَالِهُمَا؟ لَا تَخْزَنَنَّ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا))

“Ebu Bekir! İki kişinin üçüncüsü Allah olursa, onlara bir zarar gelebileceğini zannediyor musun?⁴ **Üzülme Allah bizimle beraberdir!**” (Tevbe Sûresi, 9/ 40) buyrularak teskin edilmişti.

Allah Azze ve Celle, Rasûlünü^(sav) korumuş, mağaranın ağzı örümcek ağıyla kaplanmış, iki yabani güvercin girişe yakın bir yere yuva yapmıştı. Mağaranın ağzını örümcek ağıyla kapalı gören, hemen yanındaki güvercin yuvasına dikkat eden takipçiler, içeride insan bulunmasına ihtimal ver-

4. Sahîh-i Buhârî, Fezâil (13/ 242), Sahîh-i Müslim, Fezâil (4/ 1854).

medikleri için, içeriye bakmaya lüzum görmeden yola devam etmişlerdi.⁵

Hicret gerçekleşmiş, Rasûlullah^(sav) Medîne'ye yerleşmiş, yepyeni bir tarih başlamıştı...

ARAFAT

Mekke-i Mükerrerme'nin yaklaşık doğu istikametinde, Harem-i Şerif'e 20-22 km mesafede, geniş, düz bir sahadır. Ana hatlarıyla sınırları Peygamber Efendimiz^(sav) tarafından tayin edilmiştir. Sahanın ortasında, kuzeydoğusuna biraz daha yakın bir yerde Cebel-i Rahme yer alır. "Arafat Dağı" denilince bu dağ kastedilir. Ancak Arafat'ın kendisi dağ değil, ovadır; geniş bir vadidir.

Zilhicce ayının 9. günü hac için vakfe burada yapılır. Bu vakfe hacın iki rüknünden biridir ve Rasûlullah^(sav) tarafından; "Hac Arafat'ta vakfedir," buyurularak ehemmiyetine işaret edilmiştir.

Peygamber Efendimiz vakfesini Cebel-i Rahme'nin önlerinde, kible istikametine yakın bir yerde yapmış, vedâ hutbesinin bir kısmını burada îrad etmişti. İlk ve son haccı olan Vedâ Haccı'n-

5. Cebel-i Sevr'de ve sonrasında yaşananlar hakkında geniş bilgi için "Örnek Nesil" ve "Ufuklar Ötesinden Mukaddes diyar'a..." isimli kitaplara müracaat ediniz.

da öğle ve ikinci namazlarını birleştirerek Mescid-i Nemira'nın olduğu yerde kıldırmişti.

Mescid-i Nemira'nın diğer bir ismi Mescid-i Arafa'dır. Mescidin kible istikameti Urene Vadisinde olduğu için Mescid-i Urene olarak da anılmıştır. Urene Vadisi'nin Arafat'tan olmadığı, hadisi-şerifle sabittir.

Bu gün ülkemizden giden hacılara tahsis edilen bölge, Cebel-i Rahme'nin kuzey-batısına düşen bölgedir.

Arafat, Mekke harem hudutları dışındadır.

MÜZDELİFE

Müzdelif, Arafat'la Mina arasında, Mina'ya daha yakın, genişçe bir sahanın adıdır. Arafat'taki vakfeden sonra, güneşin batımıyla yola çıkan hacılar buraya gelir, akşamla yatsı namazını birleştirerek burada, yatsı namazının vaktinde kılarlar.

Meş'ari'l-Haram, bu sahanın ortalarındadır. Ana cemaat, namazlarını Meş'ari'l-Haram Camii'nde kılar.

Cemrelere atılacak taşlar buradan toplanır. Bilhassa ilk gün Cemre-i Akabe'ye atılacak 7 taşın buradan alınması sünnettir.

Hacılar, sabah namazını Müzdelife’de edâ eder, sabah namazından sonra burada vakfe yapar. Bu vakfe vacibtir. Müzdelife’nin her yeri vakfe yapmak için uygundur.

Müzdelife ile Mina arasında “Muhassar” denilen bir vâdî vardır. Meşaru’l-Haram Mescidi’nin yanından devam eden yaya yolu bu vadîden geçerek cemrelere gider. Kâbe’yi yıkmaya gelen ve çok iri bir filin baş çektiği Ebrehe Ordusu bu vâdîde durdurulmuş ve dalga dalga sürüler halinde gelen kuşların attığı taşlarla burada helak edilmiştir.

Muhassar Vadîsinden geçerek gidenlerin vadî-yi hızlı geçmeleri sünnete uygun olandır.

MİNA

Mina Müzdelife ile Mekke arasında dağlarla çevrili bir vadîdir. Mekke istikametinde Akabe Vadisi ile son bulur. Mescid-i Hayf ve Cemreler (taşlama noktaları) buradadır.

Hacda bayram geceleri burada geceleme sünnet-i müekkedir.

Mescid-i Hayf’ın olduğu mekan, Allah Rasûlü’nün Mina’da kendisine konaklama yeri olarak seçtiği, namazları edâ ettiği mekandır.

Mina tarihî nice hatıraların yaşandığı yerdir. İbrahim^(as), oğlu İsmâil'i^(as) kurban etmek için bu mıntıkaya getirmişti.

Rasûlullah^(sav) Efendimiz'in Medînelilerle buluştuğu Akabe Vâdisi de buraya, bilhassa Büyük Cemre'ye yakındır. Buluşmanın 1. ve 2. Akabe Biatları'nın yapıldığı yerde "Biat Mescid"i diye anılagelen küçük bir câmi vardır.

Rasulullah'ın^(sav) Doğduğu Ev

Harem-i Şerif'e yakın, Beytullah'tan Bâbü's-Selâm'a doğru yönelince yaklaşık 200 m mesafededir. Çevresi tamamen boşalmış durumdadır. Asıl evin yerine yapılmış olan betonarme bir bina, bu gün kütüphane olarak kullanılmaktadır.

Burası Allah Rasûlü'nün evi olarak anılıyor olsa da Efendimiz'in evi değil, dünyaya geldiği evdir. Hatice Vâlidemiz'le evlenince amcası Ebu Talib'in evinden Vâlidemiz'in evine intikal etmiş, dolayısıyla Efendimiz'in Mekke'de kendisine ait bir evi olmamıştır.

CENNETÜ'L-MUALLÂ

Mekke-i Mükەرreme'nin asıl tarihî kabristanıdır. Medîne'de bulunan Cennetü'l-Bakî'den sonra fazîleti en çok olan kabristandır. Hatice Vâlidemiz, Hz. Aişe validemizin ablası Esmâ^(ra) burada medfundur. Mekke'de vefat eden nice âlim ve fâzıl insanların toprağa verildiği bir yerdir.

Mekke'nin yukarısında yer alan "Hucûn" denilen mıntıkada, bir dağ arası vadisindedir.

MESCİD-İ CİN

Rasûlullah'ın^(sav) bir grup cinle buluştuğu ve onlara tebliğde bulunduğ u yere yapılan mesciddir.

Bu konuyla ilgili rivâyet Abdulah İbn Mesûd'dan gelir. Efendimizle birlikte Hucûn taraflarında yer alan bu mevki yakınlarında iken, Efendimiz bir hat çizerek Abdullah İbn Mesûd'tan buradan ileri geçmemesini, oturup dönüşünü beklemesini istemiştir. Kendisi ilerleyerek cinlerle buluşmuş ve onlara Kur'ân okumuş, onlardan biat almıştır.

Sonraki yıllarda bu hatıranın yaşandığı yere mescid yapılmış ve bu mescid "Cin Mescidi" olarak anılmıştır. Cin Mescidi Mescid-i Haram'dan Cennetü'l-Mu'allâ'ya giderken yolun solunda yer alır.

HUDEYBİYE

Hicretin altıncı yılında Hendek Gazvesinden sonra, Allah Rasûlü'nün^(sav) gördüğü bir rüyânın arkasından Medîne'de tatlı bir heyecan başlamış, çok geçmeden Allah Rasûlü^(sav) 1400 kadar saha-be ile birlikte Zü'l-Huleyfe'de umre için ihrama girmiş, kurbanlıkları yanlarına alarak Mekke'ye doğru yol almaya başlamışlardı. Müşriklerin engellemek için karar aldıkları ve Halid İbn Velid'in süvari birliğiyle önlerini kesmeye çalıştığı haberini alınca da yön değiştirerek Seniyyetü'l-Mirâr yolundan Hudeybiye Ovası'na inmişlerdi.

Burada konaklamışlar, Allah Rasûlü^(sav) sahabîleri ile istişare etmiş ve arada elçiler gelip gitmeye başlamıştı...

Elçi olarak giden Osman^(ra) Kureyşliler tarafından önce iyi karşılanıp sonra hapsedilince, bu durum Rasûlullah'a ve sahabilere onun öldürüldüğü şeklinde ulaşmıştı.

Bu haber üzerine Allah Rasûlü^(sav) "semura" denilen kısa yapraklı, küçük dikenli bir ağaç altında Müslümanları biata davet ediyordu. Bütün mü'minler biat ediyorlar, Allah Rasûlü, bir eliy-le diğerini tutarak Osman'ın yerine de biat ediyordu.

Yapılan bu biat sıradan bir biat değildi. Sabır ve, sebat etmek, geri adım atmamak, sarsılmamak üzere yapılan bir biattı. Bazı sahabeler; “Biz o gün ölümüne biat ettik,” diyerek bu biatın manasını özetliyordu. Belki hepsi aynı manaya geliyordu, ancak “ölümüne biat” ifadesi o günün yapılan biatın asıl manasıydı.

Bu biat, ismini âyet-i kerîmeden alarak tarihe “bey’atü’r-rıdvan” ve “bey’atü’ş-şecera” olarak geçiyordu. “Bey’atü’r-rıdvan” deniyordu, çünkü Allah’ın rızasının tecelli ettiği ve müjdelendiği bir biattı. “Bey’atü’ş-şecera” deniyordu çünkü ağaç altında gerçekleşmişti; şecera, ağaç demektir. Sahabelerin biatı devam ederken Hz. Osman’ın hayatta olduğu haberi geliyordu.

Son olarak Kureyş tarafından elçi olarak Süheyl İbn Amr geliyordu. Süheyl, sulh için gönderilmişti ve sulh istiyordu. Rasûlullah’ın huzuruna geldi. Oldukça uzun konuştu. Karşılıklı konuşmalardan sonra anlaşma yapılmasında ittifak edildi sonra anlaşma maddeleri kaleme alındı.

Anlaşma henüz imzalanmadan Süheyl’in oğlu Ebu Cendel zincirlerini sürükleyerek gelmişse de anlaşma gereği geri verildi.

Anlaşmanın bazı maddeleri ve anlaşma sırasında yaşananlar ölümüne biat eden sahabelere

çok ağır gelmişti. Rasulullah'ın emrine rağmen ihramdan çıkmamış, bekliyorlardı. Efendimiz Ümmü Seleme Vâlidemizin tavsiyesi üzerine kendi kurbanını kesiyor, berberini çağırarak saçını tıraş ettiriyordu. Böylece sahabîler her şeyin bittiğini anlıyor, onlar da kurbanlarını kesip, birbirlerini tıraş ederek ihramdan çıkıyorlardı.

Bu umreden dönüş, geliş kadar şevkli değildi. Ancak dönüş sırasında Fetih Sûresi nazil oluyordu. “Şüphesiz biz sana açık bir fetih ihsan buyurduk” buyruluyordu. Gönüller vahyin fetih müjdesiyle yatışıyor, çok geçmeden de anlaşmanın etkileri görülmeye başlıyordu. Ertesi yıl da gelinerek coşkulu bir umre edâ ediliyordu...

Hudeybiye bu hatıraların yaşandığı bir yerdi. Eski Cidde yolu üzerinde ve yaklaşık Harem-i Şerife 25 km mesafededir. Eski ve yeni sınır taşları ve kuyular halen Harem sınırında sağlamlığını korumaktadır.

✿ Ayrıca Mescid-i Cin yakınlarında Mescid-i Şecere ve Mescid-i Râye vardır.

Zâhir Vâdisi girişinde Tuvâ Kuyusu yakınında da Mescid-i Tuvâ yer alır. Ten'im'de Âişe Mescidi, Ci'râne'de Ci'râne Mescidi gibi daha bir çok tarihî hatıranın bulunduğu mescidler ve mekanlar bu mukaddes beldeye serpilidir.

MEKKE'DEN AYRILIRKEN

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ هَذَا آخِرَ الْعَهْدِ بَيْتِكَ الْحَرَامِ وَ
إِنْ جَعَلْتَهُ هَذَا آخِرَ الْعَهْدِ بِهِ فَعَوِّضْنَا عَنْهُ الْجَنَّةَ يَا
أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِهِ وَ
صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ . وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

“Allah’ım! Bu ziyaretimi, Beyt-i Haram’ına son gelişim, ona son kavuşuşum eyleme! Eğer bu ziyaretim, onunla son buluşmam ise, Ey Merhametlilerin en merhemetlisi Rabbim, onun karşılığı bize Cennet nasib eyle!..

Yaratılmışların en hayırlısı Muhammed Mustafa’ya, ehl-i beytine ve bütün sahabelerine salât ü selam eyle!

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah’adır...”

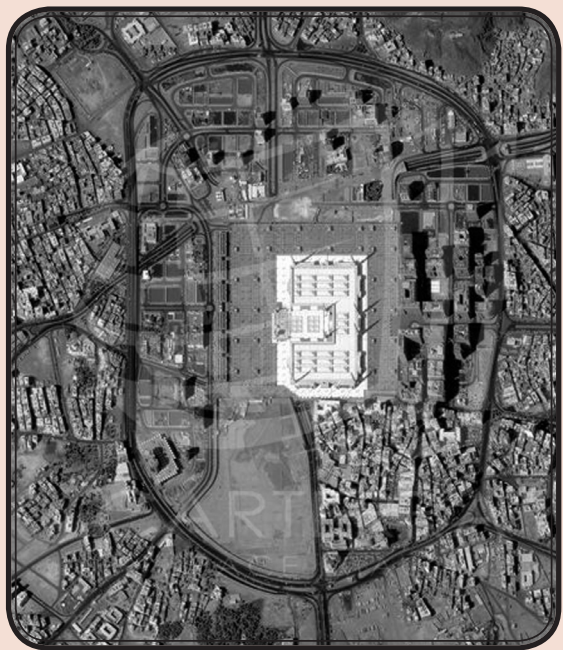
Beşinci Bölüm

MESCİD-İ NEBÎ'yi

ve

Rasûlullah'ı^(sav) Ziyaret

Ziyaret ve Medîne-i Münevvere Hakkında Birkaç Kelime

Allah Rasûlünü, Habîbullah'ı, Kâinâtın Efendisi, bütün mahlukâtın en hayırlısı Muhammed Mustafa^(sav) Efendimiz'i ziyâret elbette ki sevâbı mûcib, Rabbimizin şefkat ve merhametini, lutuf ve keremini celbedicidir. Sebepsiz terki ise büyük bir gaflet, hürmetsizlik, katı yüreklilik ve cefâdır.

Nitekim Efendimiz^(sav);

((مَنْ حَجَّ الْبَيْتَ وَ لَمْ يَزُرْنِي فَقَدْ جَفَانِي))

“Beytullah'ı hacedip de beni ziyâret etmeyen bana cefâ eder,” buyurmuşlardır.

Hadisi İbn Adıyy, “hasen” bir senedle rivayet eder.

Mescid-i Nebî'yi ziyâreti ve onda namazın fa-zîletini ise anlatmaya ne hâcet. Zira; Rasûlullah^(sav) şöyle buyurmuştur:

((لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: مَسْجِدِي
هَذَا وَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى))

“Üç mescid vardı ki, gerçekten onları ziyâret için safere çıkmaya, yol meşakkatlerine katlanıp

onlara ulaşmaya değer: Benim bu mescidim, *Mescid-i Haram ve Mescid-i Aksâ*.”

Hadis, müttefekun aleyh bir hadistir. Bir başka müttefekun aleyh hadiste de;

((صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِي
غَيْرِهِ مِنَ الْمَسَاجِدِ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ.))

“Bu mescidimde kılınan bir namaz, diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha hayırlı, daha faziletlidir. Mescid-i Harâm müstesnâ,” buyrulur.

Bizleri gerçekten zorlayan meşru bir sebep yoksa bu ziyaret ihmal edilmemelidir. Gönüllerin bu manevî havayı teneffüs etmeye ve Allah Rasûlü’nün yanında bulunmaya, onun ümmeti olma şerefini onun yanında hissetmeye, bir süre onun misafiri, komşusu olmaya ihtiyacı vardır.

Medîne ise kelimelere zor sığan bir şehirdir. O, hicret yurdu, Güzel Belde, Nurlu Şehir’dir. İslâm Devletine ilk merkezlik eden ve kendi diyârını terk etmek zorunda kalan Allah Rasûlü’ne ve binlerce sahâbeye kucak açan, onları bağrına basan bir şehir. Muhacirleriyle, ensâıyla, azm dolu, ih-

las dolu, aşk-vecd dolu, tâat-zühd dolu, sadâkat, sebat ve cihad iştiyakıyla dolu altın neslin binlerce hâtirasını taşıyan bir şehir...

Bu güzel şehir, bu Peygamber Şehri, ilk İslâmî Devlet ve ilk cihad merkezi olduğu gibi, ilk toplu uhuvvetin (kardeşliğin) de merkezidir. Her karış toprağının ayrı bir ibret değeri, ayrı bir hatırası vardır. Dolayısıyla bu şehirde bilgiler bilgilere eklenmeli, hatıralar canlanmalı, güzel duygular yeniden yaşanmalı, tazelenmelidir...

Medîne-i Münevvere'nin fazîletini, kadr ü kıymetini bildiren bir çok hadis-i şerif vardır. Şimdi bunlardan ikisini paylaşıyoruz:

Ebu Hureyre^(ra), Allah Rasûlü'nün^(sav) şöyle buyurduğunu rivâyet ediyor:

((مَا بَيْنَ قَبْرِى وَ مِنبْرِى رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ))

((وَ مِنبْرِى عَلَى حَوْضِى))

“Evimle minberim arası, cennet bahçelerinden bir bahçedir. Minberim havuzum üzerindedir.”

Yine Ebu Hureyre'nin^(ra) rivâyet ettiği bir başka hatıra, bir başka hadis:

“İnsanlar mevsimin ilk meyvesini görünce Rasûlullah^(sav) Efendimiz’e getirirlerdi. Rasûlullah^(sav) onu alınca;

“Allah’ım! Meyvelerimizi hakkımızda bereketli kıl. Medîne’mizi bize mübarek kıl.

Meyve ve mahsullerimizi ölçtüğümüz sâ’ımızı, müddümüzü bereketli eyle.

Allah’ım! Şüphesiz ki İbrahim kulundur, sevdiğin dostundur, peygamberindir. Ben de kulun ve peygamberinim. O sana Mekke için duâ etmişti. Ya Rab! Ben de sana, onun Mekke için duâ ettiği kadar ve bir o kadar daha Medine için duâ ediyorum,” diye duâ ederdi.

Sonra, doğumu en yakın olan küçük çocuğu çağırır ve bu meyveyi ona verirdi.

YOLDA

Mescid-i Nebî’yi ve Rasûlullah^(sav) Efendimiz’i ziyaret için yola çıkan bir kimse, yol boyunca çokça salât ü selâm getirir. Rasûlullah’ın^(sav) sîretinden hatıralar zikreder, İslâm nûrunun bize ulaşması, hakkı tebliğ, bâtılın azgın gidişini durdurmak için çektiği çileleri ve mücadelelerini, cihadlarını yâd eder, kendini bedenlen ve mânen bu ziyaret için hazırlar, mesâfeler yaklaştıkça sevgi ve

iştiyakını ziyâdeleştirir, seyrini hızlandırır, hûşû ve teslimiyet ve edeple dolar.

Medine-i Menevvere'ye girerken şöyle duâ eder:

بِسْمِ اللَّهِ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.
 ﴿رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ
 صِدْقٍ وَ اجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا.﴾

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَارْزُقْنِي مِنْ زِيَارَةِ
 رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا رَزَقْتَ أَوْلِيَاءِكَ
 وَ أَهْلِ طَاعَتِكَ وَ أَنْقِذْنِي مِنَ النَّارِ وَ اغْفِرْ لِي
 وَارْحَمْنِي يَا خَيْرَ مَسْئُولٍ يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ.

“Bismillâh. Allah Rasûlü'nün ümmetinden biri olarak onun mescidine yönelir, onu ziyarete azmederim. Güç ve kuvvet, ancak Allah'ın ihsanıyladır.

Rabbim! Girdiğim yere, hayırlı, selim ve müstakîm bir girişle girdir. Oradan çıkarırken de hayırlı bir çıkışla çıkar. Yüce katından güç, imkân ve yardım ihsan eyle.

Allah'ım! Rahmet kapılarını aç. Rasûlün'ün (sav) ziyaretiyle nimetlendir. Evliyâna nasip eylediğin, taât ehline bahşeylediğin lütufları bana da bahşeyle. Bu kulunu Cehennem azâbından kurtar, mağfiret eyle, merhamet buyur! Ey kendisinden talepte bulunanların ey hayırlısı. Ey Aziz, ey çok mağfiret eyleyen, rahmet ve şefkat sahibi rabbim!”

Mescid'e Girerken de Hûşû ve edeble -sağayağını takdim ederek- Mescid'e girerken de şöyle der:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ.

“Allah'ım! Hz. Muhammed Efendimize, Ehl-i Beytine, Ashab-ı Güzîne salâtü selam eyle!

Allah'ım! günahlarım affeyle, benden mağfiretini esirgeme, Rahmet kapılarını aç!”

Mescid-i Nebî'de

Rasûlullah'ın Mescidine girince -kerahet vakti değilse- önce “Tahiyyetü'l-Mescid” kılar. Mümkünse bu namazı mihrâbın minbere yakın yerin-

de edâ eder. Orada mümkün olmazsa bu makama yakın veya “Ravza-ı Mutahhara”nın müsâid bir yerinde; o da mümkün olmazsa imkân bulduğu yerde kılar.

Namazını edâdan sonra hamd eder, şükreder, Rabb’ine bu nimete nâil oluşundan dolayı senâlarda bulunur.

Daha sonra, son derece edebli bir tavırla ve hûşû içinde bütün kalbiyle, bütün his ve duygularıyla Efendimizin kabrine yönelir. Hizasına gelince, Kabr-i Şerife dönük olarak durur, ellerini bağlar, Efendimizin hayatta iken huzurunda bulunuyormuşçasına onun heybetinin, azametinin, şeref ve kadr yüceliğinin şuurunda olarak, çok yüksek değil ama duyulacak bir sesle şöyle diyerek selâmlar:

Rasûlullah^(sav) Efendimiz’e Selâm

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ - السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيلَ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللَّهِ

السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ اللَّهِ

السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ

السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ الرَّحْمَةِ

السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا شَفِيعَ الْأُمَّةِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَعَلَى آلِكَ وَأَهْلِ بَيْتِكَ وَأَصْحَابِكَ أَجْمَعِينَ وَسَائِرِ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ.

جَزَاكَ اللَّهُ عَنَّا أَفْضَلَ وَأَكْمَلَ مَا جَزَى بِهِ رَسُولًا عَنِ أُمَّتِهِ وَنَبِيًّا عَنِ قَوْمِهِ. وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ أَزْكَى وَأَعْلَى وَأَذْنَى.

وَأَشْهَدُ أَنَّكَ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَخَيْرُهُ مِنْ خَلْقِهِ. وَأَشْهَدُ أَنَّكَ بَلَّغْتَ الرِّسَالََةَ وَأَدَّيْتَ الْأَمَانَةَ وَنَصَحْتَ الْأُمَّةَ وَأَقَمْتَ الْحُجَّةَ وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَعَبَدْتَ رَبَّكَ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.

وَ صَلَاةُ اللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ جَمِيعُ خَلْقِهِ مِنْ أَهْلِ
سَمَاوَاتِهِ وَ أَرْضِهِ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ آتِهِ الْوَسِيلَةَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الدَّرَجَةَ الْعَالِيَةَ
الرَّفِيعَةَ وَ ابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِي وَعَدْتَهُ، إِنَّكَ
لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ.

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَ اتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ. آمَنْتُ بِاللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ كُتِبَهِ وَ رُسُلِهِ
وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ. اللَّهُمَّ فَتَبِّئْنَا
عَلَى ذَلِكَ وَ لَا تَرُدْنَا عَلَىٰ أَعْقَابِنَا.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِآبَائِنَا وَ لِأُمَّهَاتِنَا وَ ذُرِّيَّاتِنَا وَ
لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ. وَ لَا تَجْعَلْ فِي
قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا. رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

Önünde bulunduğumuz maksûrada Peygamber Efendimiz ile iki can yoldaşı Ebu Bekir ve Ömer^(ra) vardır. Kabirleri, kıble tarafından başlayarak arka arkaya sıralanır. En önde, sağ tarafı kıbleye gelecek şekilde Rasûlullah^(sav) bulunmakta, onun arkasında başı Allah Rasûlü'nün göğüs hizasına gelecek şekilde Ebu Bekir^(ra), onun arkasındaki da aynı şekilde Ömer^(ra) yer alır.

Ziyaretçi, Peygamberimize selâm verdikten sonra Kabr-i Şerif'e dönük olarak bir adım sağa doğru ilerler ve Rasûlullah'ın^(sav) halîfesi, yoldaşı Ebu Bekir'e selam verir.

Hz. Ebu Bekir'e Selâm:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفِيَّ رَسُولِ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ رَسُولِ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَزِيرَ رَسُولِ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَانِي رَسُولِ اللَّهِ فِي الْغَارِ وَرَفِيقَهُ

فِي الْأَسْفَارِ وَ أَمِينَهُ عَلَيِ الْأَسْرَارِ .
السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا مَنْ أَعْتَقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ .
السَّلَامَ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ . جَزَاكَ اللَّهُ
عَنْ رَسُولِهِ وَ عَنِ الْإِسْلَامِ وَ أَهْلِهِ خَيْرَ الْجَزَاءِ
وَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْكَ أَحْسَنَ الرِّضَا . اَللَّهُمَّ ارْضَ
عَنْهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ وَ أَكْرِمْ مَقَامَهُ وَ أَجْزِلْ ثَوَابَهُ
بِفَضْلِكَ وَ كَرَمِكَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ .

Aynı şekilde bir adım daha sağa gider ve Ömeru'l-Faruk Hazretlerine selam verir.

Hz. Ömer'e Selâm

السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عُمَرَ الْفَارُوقُ
السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا مَنْ اسْتَجَابَ اللَّهُ فِيهِ دَعْوَةَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ .
السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا مَنْ أَظْهَرَ اللَّهُ بِهِ الدِّينَ .
السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا مَنْ نَطَقَ بِالصَّوَابِ وَ وَافَقَ قَوْلُهُ
مُحْكَمَ الْكِتَابِ .

السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا مَنْ عَاشَ حَمِيداً وَخَرَجَ مِنْ
الدُّنْيَا شَهِيداً. جَزَاكَ اللَّهُ عَنِ نَبِيِّهِ وَخَلِيفَتِهِ وَ أُمَّتِهِ
خَيْرَ الْجَزَاءِ. لَقَدْ نَصَرْتَ الْإِسْلَامَ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ
فَتَحْتَ مُعْظَمَ الْبِلَادِ بَعْدَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ. كَفَّلْتَ
الْأَيْتَامَ وَ وَصَلْتَ الْأَرْحَامَ وَ قَوَّيْتَ بِكَ الْإِسْلَامَ.
وَ كُنْتَ لِلْمُسْلِمِينَ إِمَاماً مَرْضِيّاً وَ هَادِياً مَهْدِياً.
جَمَعْتَ شَمْلَهُمْ وَ أَعْنَتَ فَقِيرَهُمْ وَ جَبَزْتَ كَسْرَهُمْ.
فَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

Ziyaret için hazır olanların çokluğu sebebiyle, başkasına eziyet vermeden Kabr-i Şerif önünde fazlaca beklemek pek mümkün olmamaktadır. Ancak تنها bir ana rast gelinir de mümkün olursa, son iki kabir hizasına durarak her iki halifeye birden tekrar selâm verilir. Sonra yine Rasûlullah^(sav) Efendimizin hizasına gelinir; huzurunda Cenâb-ı Allah'a istiğfar edilir, duâ ve niyazda bulunarak huzurdan edeple ayrılır.

Bu arada Rasûlullah^(sav) Efendimize selâm gönderenler varsa -biliniyor ve hatırlanıyorsa, isimlerini de zikrederek- bu selâmlar Efendimize ulaştırılır. İsimler hatırlanamıyorsa “selâm gönderen kardeşlerimiz” ifadesi gibi genel ifadeler kullanılarak selâmlar takdim edilir.

- Ziyareti bitirince minberin yanına gelir, duâ eder, Ravza-ı Mutahhara’da müsaid bir yerde namaz kılar, duâ ve niyazlarda bulunur.

- Ziyâretçi Medine-i Münevvere’de bulunduğu müddetçe namazlarını Mescid-i Nebî’de kılmaya titizlik gösterir, fırsat buldukça yeni ziyaretlerde bulunur.

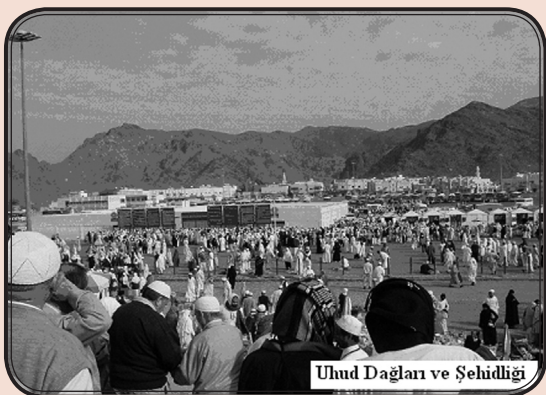
- Cennetü'l Baki’, Uhud, Fetih Mescidleri (Hendek Gazvesinin cerayan ettiği yer), Kibleteyn ve Kuba Mescidini ve sâir hatıraların yaşandığı yerleri, imkan nisbetinde ziyaret eder, duâ eder, o günleri yâd eder, azim ve şevk tazeler; aşk, vecd, ibret ve tâatla dolar.

Cennetü'l- Baki’ ve Uhud Şehidliği Ziyâret Edilirken

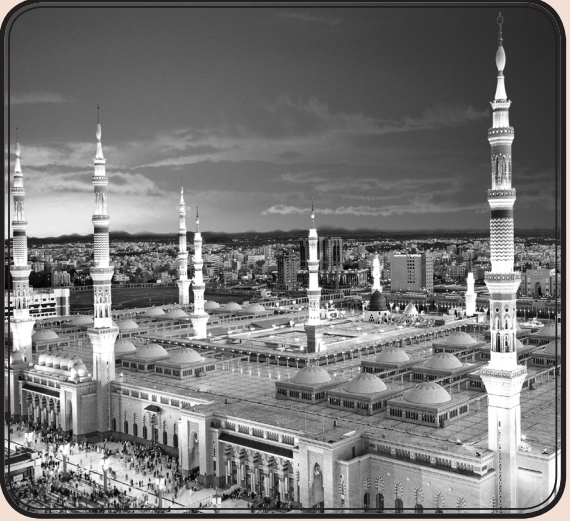
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ.

السَّلَامَ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ
بِكُمْ لَاحِقُونَ. أَنْتُمْ سَلَفُنَا وَ نَحْنُ بِالْآثِرِ. يَغْفِرُ اللَّهُ
لَنَا وَ لَكُمْ.

Uhud Dağları ve Şehidliği

Altıncı Bölüm

MEDİNE-İ MÜNEVVERE'deki Ziyaret Yerleri

İslâm devletinin ilk baş şehri olan, Allah Rasûlünü ve binlerce sahabeyi bağrına basan Medîne-i Münevvere, muhacirleriyle, ensârıyla, daha sonra yeni filizlenip yetişen fedakâr gençleriyle, ilim ve irfan dolu âlimleriyle gönüllerde mümtaz yeri olan birçok aziz insanın, Altın Çağ'da cereyan eden hâdiselerin, binlerce hâtırasını taşımaktadır.

Tarihler boyu bütün dünyaya misal olacak şan ve şeref dolu nice ibret levhalarının sergilendiği bir diyâr olduğu gibi adâletin en güzel örneklerinin de sergilendiği kâinatın en değerli devletinin ilk merkezidir. Her karış toprağının ayrı bir değerinin olduğu bilinen bir gerçektir. Bu diyarda yaşananların bilinmesi, güzel duygularla yoğrulması ve şuurunun paylaşılması, bu diyardan yurdumuza taşınacak en güzel hediyelerdendir.

Ancak biz, Mekke'de olduğu gibi burada da Mescid-i Nebî'den başlayarak sadece ziyareti mutad hale gelen yerleri tanıtacağız.

MESCİD-İ NEBÎ

Mescid-i Nebî, Allah Rasûlü'nün^(sav) Medîne-i Münevvere'ye (o günkü ismiyle "Yesrib"e) hicretinin hemen ardından inşasına başladığı, inşasının

da hem Allah Rasûlü'nün, hem de nice güzîn sa-hâbînin emekleri, alın terleri ile azm, şevk, emel, ümit ve coşkularının olduğu bir mesciddir.

Şüphesiz Allah Rasûlü'nün en çok imamette bulunduğu, içinde nice âyetlerin vahy olunduğu, nice sahâbînin gelerek İslâmla şeref bulup keli-me-i şehâdet getirdiği, nice hatıraların yaşandığı, nice cihad ordularının hazırlandığı mesciddir...

Bu mescid, daha önce de zikredildiği gibi Allah Rasûlü'nün^(sav);

((صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِي
غَيْرِهِ مِنَ الْمَسَاجِدِ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ.))

“Bu mescidimde kılınan bir namaz, diğer mes-cidlerde kılınan bin namazdan daha hayırlı, daha faziletlidir. Ancak *Mescid-i Harâm müstesnâ*,”⁶ buyurduğu mesciddir...

Asırlar boyu nice ilim-irfan ehli âlimlerin, fâ-zılların yetiştiği, nice mücâhidlerin Allah'a secde ettiği, nice hayırları, hatıraları sînesinde toplamış bir mesciddir. O, İki Cihan Serveri'nin, Kâinâtın

6. Abdullah İbn Ömer'in rivâyet ettiği bu hadis-i şerif müttefe-kun aleyh olan bir hadistir. Sahih-i Buhârî'de Kitâbü's-Sa-lât'da, Sahih-i Müslim'de Kitâbü'l-Hac'ta nakledilir.

Efendisi'nin, Allah'ın Habîbi Muhammed Mustafa'nın mescididir...

Mescid-i Nebî'nin Binası

(Asr-ı Saadetten Bu Yana Yapılan Genişletmeler)

Hakkında Kısa Bilgiler

Mescid'in ilk binası, Hicretin ilk (M. 622) yılının Rebû'l-Evvel ayında binâ edilmişti. Bu binânın temeli taştan, duvarları kerpiçten, direkleri hurma gövdesinden, tavanı hurma dallarındandı.

Mescidin uzunluğu 70 zira' (yaklaşık 33 m), eni 60 zira' (28 m), tavan yüksekliği 5 zira' (2,4 m) idi.

Birinci Genişletme

Bundan yedi yıl sonra -yani hicretin 7. yılında- Hayber'in fethinden dönülünce Peygamber Efendimiz^(sav) Mescid-i Nebî'de ilk genişletmeyi yaptı. Enine 40, boyuna 30 zira' ekledi. Böylece mescid, 100×100 zira' (46,2×46,2 m) ebadında ve kare şeklinde 2135 m²lik bir alanı kaplayan bir bina halini aldı.

Kible istikametine herhangi bir ilave yapılmamış, olduğu hizada kalmıştı.

Mescid-i Nebî'nin bu genişletme sonunda-

ki hudutlarını, günümüze uygun olarak tarif etmek gerekirse; kuzeyde kubbelerle örtülü yere kadar, doğuda Efendimizin türbe duvarı, batıda minberden itibaren 5. sütuna kadar olan alandır. Nitekim bu alanın bitiş sınırındaki sütunlarında;

“حَدِّ مَسْجِدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ”

“Mescid-i Nebî'nin hududu, sınırı” yazılıdır.

Bu hududun tayini, Efendimiz zamanındaki son şekil olduğu için önemlidir ve bu bilginin korunmasında fayda vardır.

İkinci Genişletme

Hz. Ömer devrinde (Hicri 17, Miladi 638. yıla) kadar mescidin bu yapısı devam etmiştir. Bu yılda Hz. Ömer^(ra) tarafından hem güney yönünde, hem kuzeyde, hem de batı istikametinde genişletme yapılmıştır. Kible istikametindeki genişletme, Peygamber Efendimizin mihrabı ile, Hz. Osman tarafından daha sonra yaptırılan ve günümüze kadar hizasını koruyan mihrab arasında yer alan revaka kadardır.

Batı tarafına ise iki sütun eklenmiştir. Kuzey istikametinde yaptığı genişletme 30 zira' (yaklaşık 14 m.)dir.

Üçüncü Genişletme

Bu genişletmeyi, Hz. Osman yaptırmıştır. H. 29, (M. 649) yılında yapılan genişletmede, güneye bir revak, batıya bir revak, kuzeye 10 z. (4,62 m.) ilave edilmiştir.

Kible istikametindeki bu genişletme, bu günkü kible duvarı sınıridır.

Dördüncü Genişletme

Dördüncü genişletme Emevi halifelerinden Velid İbn Abdülmelik tarafından yapılmıştır. Bu genişletmenin yapıldığı tarih, H. 88-91 (M.707-710) yılları arasındır.

Bu yıllarda Ömer İbn Abdülaziz^(rh.a.) Medine valisidir. Bu aziz insan, Medine’de de bir çok hayra imza atmış, herkesin sevgi ve takdirini toplamış, çevresine adalet ve huzur dağıtmıştır.

Onun valiliği sırasında yapılan bu genişletmede batıya iki sütun ilerleme yapılmış, batı sınırı bu günkü seviyesine gelmiştir. Doğu cihetinde ise önemli bir gelişme olmuş, bu yıllarda Validelerimizden hiç hayatta kalan olmadığı için onların odalarının bulunduğu saha da mescid içine alınmıştır. Validelerimizin odaları yıkılırken gözyaşlarını tutamayanlar olmuş; “Keşke kalsaydı da ge-

lecek nesiller Allah Rasulü'nün nasıl evlerde yaşadığını görseydiler," denmiştir.

Kuzeyde de genişletme yapılmış, ilk defa bu devirde Mescid-i Nebî'ye 4 minare inşa edilmiştir. Yine oyma (girintili) mihrab yapılmış, Mescid'e 20 kapı açılmıştır.

Beşinci Genişletme

Beşinci genişletme, Abbasi Halifesi Mehdi İbn Ebi Ca'fer zamanında olmuştur. Mehdi, H. 161-163 (M. 777-779) yılları arasında hem mescidi onarım ve bakımdan geçirtmiş, hem de kuzey kısmına ilave yapmış, mescid sadece kuzey yönünde genişlemiştir.

Altıncı Genişletme

Bu genişletme Sultan Eşref Kayıtbay tarafından yapılmıştır. H. 886-888 (M. 1481-1483) yılları arasında Sultan Eşref Kayıtbay'ın emriyle Mescid ciddi bir onarım ve bakımdan geçirilmiş, doğu tarafına (Efendimizin kabri istikametinde) 2,25 z. (1,04 m.) genişletilmiştir.

Yedinci Genişletme

Yedinci genişletme ise; Osmanlı Sultanı Abdülmecid tarafından H. 1265-1277 (M. 1848-1861) yılları arası yaptırılmıştır. Genişletme onarım ve bakımla birlikte yapılmış; yapılan onarım

ve genişletme ile Mescid-i Nebî yeni bir hüviyet kazanmıştır.

Ebyâr-ı Ali yakınlarındaki dağdan çıkarılan taşlar yontularak işlenmiş, duvarlar bu taşlarla örülmüş, mescidin üstü kubbelerle örtülmüş, kubbeler de kurşun levhalarla kaplanmıştır. Kubbe içleri, sütunlar, mihraplar ve duvarlar Abdullah Zühdü Efendi tarafından ayetler, hadisler, Lafzatullah ve Peygamberimizin ismi, beyitler yazılarak bezemiştir. (Çoğunun üstü kapatılmışken bu yazılar, yakın tarihte yenilenmiştir.)

Sekizinci Genişletme

Sekizinci genişletme, Suud Kralı Abdülaziz tarafından yaptırılmıştır. 1945-1955 yılları arasında gerçekleştirilen bu genişletme sırasında Abdülmecid'in yaptırdığı kuzeydeki bölmeden 6246 metrekarelik bölüm yıkılmış, bu bölmeye 6024 metrekarelik bir bölüm daha ilave edilerek yenden inşâ edilmiştir.

Böylece mescidin boyu 128 m. eni 91 metreye ulaşmış, ortada doğudan batıya doğru uzanan ve üç revaktan meydana gelen bir kanat, üstü açık olarak bırakılmıştır. (Bu açık bölme, daha sonra elektrikli sistemle otomatik olarak açılıp kapanan şemsiyelerle örtülmüştür.)

Bu şekliyle mescidin cemaat kapasitesi 28.000 olmuştur.

Dokuzuncu Genişletme

Dokuzuncu ve günümüzdeki son genişletme ise gerçekten büyük çaptadır. 1984-1994 yılları arasında yapılan bu genişletme, Suudlular tarafından önce yapılmış olan bölmenin üç tarafını kuşatan, önceki mimari yapıyla uyuşan, modern ve dev bir genişletmedir. Bu genişletme ile Mescid-i Nebî, yaklaşık dokuz kat büyümüştür.

Ayrıca yeni yapılan kısmın sathı da kullanıma uygun olarak inşa edilmiş ve bütünü teknik donatımlarla zenginleştirilmiştir.

Bu ilaveden sonra mescid zemininin genişliği 82.000 m², alacağı kişi adedi 150.000 olmuştur. Sütun sayısı 2104'de ulaşmıştır.

Namaz kılmaya uygun hale getirilen sathın genişliği ise 58.250 m² olup 90.000 kişinin namaz kılmasına uygundur.

Böylece Mescid-i Nebî'nin zemin ve sathta namaz için hazırlanan toplam alanı 140.250m² ve 240.010 kişiliktir. Böylece önceki kapasitenin dokuz katına çıkmıştır.

Mescid-i Nebî'nin avlusu da fevkalâde bir şe-

kilde düzenlenerek ve mermer döşenerek cami-den taşan cemaatin namaz kılmasına uygun hale getirilmiştir. Bu alan 135.000 m²'dir ve rahatlıkla 430.000 kişi almaktadır. Bu durumda avlusu ile birlikte Mescid-i Nebî'de toplam 698.000 kişi aynı anda namaz kılabilecek durumdadır.

Mescidin bir bölümü kadınların namaz kılması için hazırlanmıştır.

Yeni yapılan kısma, altı minare daha ilave edilmiştir. Böylece minare sayısı ona çıkmıştır.

Yeni bölmenin üzerinde 27 hareketli kubbe yer alır. Mescid bütünüyle soğutma sistemiyle donatılmış, avlusunun altına çift kat otopark inşa edilmiştir. Bu otopark normal şartlarda 4.444 araç alacak genişliktedir.

Mescid-i Nebî, bu yapısıyla, annelerimizin evlerini içine aldığı gibi, Ebu Bekir, Ca'fer, Abbas, Ammar, Abdullah İbn Mesud, Talha, Abdurrahman İbn Avf gibi bir çok sahabinin evlerini, Ebu Talha'nın evi ve Hâ' Kuyusu'nun bulunduğu bahçesini de sınırları içine almıştır.

UHUD VE UHUD ŞEHİDLİĞİ

Uhud, Medine-i Münevvere'nin kuzeyinde, Mescid-i Nebî'ye yaklaşık 4-5 km mesafededir. Rasûlullah^(sav) Efendimizin: “*Uhud bizi sever, biz de Uhud'u*” diye sevgisini kelimelere döktüğü dağdır.

Uhud Gazvesi, Hicrî 3. Yılda, Şevval ayının ortalarında (Milâdî, Mart 625 tarihinde) İslâm ordusu ile Bedir Gazvesinin öcünü almak isteyen Mekke müşrikleri arasında yapılmıştır. Büyük bir imtihana sahne olmuş; savaş kazanılmışken okçuların zafer coşkusuyla Rasûlullah'ın^(sav) kesin emrine rağmen yerlerini terk etmesi, başlarındaki emirin ikazlarına uymamaları yüzünden aleyhe dönüşmüştür. Sahabelerden 70 kişi şehid olmuş, Rasûlullah^(sav) Efendimiz de yaralanmıştır.

Alınan ağır darbeye rağmen, fedakâr yiğitlerin azm ve gayretlerin de tesiriyle ordu yeniden toparlanmış, müdafaa harbine geçilmiştir. Daha büyük zarar vermeden müşrikler uzaklaşmak zorunda bırakılmıştır.

Şehidler arasında Rasûlullah^(sav) Efendimizin amcası, İslâm cihangiri Hz. Hamza, İslâmın ilk davetçisi Mus'ab İbn Umeyr de vardı.

O günden sonra “Okçular Tepesi” olarak anılan Cebel-i Ayneyn, Uhud dağının Medine’ye bakan tarafındadır. Bu tepe ile Uhud yamaçları arasındaki vâdi, yaklaşık 1 km enindedir. Muharebe, bu sahada cereyan etmiştir. Şehidlik de buradadır ve okçular tepesine yakındır. Şehidliğin yanında Mescid-i Hamza vardır.

KIBLETEYN MESCİDİ

Hicretten önce ve hicretin ilk yıllarında namaz için kible Kudüs’teki Beytü-l Makdis idi.

Rasûlullah’ın gönlü hep Beytullah’ı kible edinmeyi arzu ederdi. Ancak emir gelmediği için Beytü-l Makdis’e dönüyordu. Hicret-i Nebî’den 16-17 ay sonra bu arzusu gerçekleşiyor, kıblenin değiştirildiğini bildiren âyetler nâzil oluyordu.

Rasûlullah^(sav) bu sırada Medîne yakınlarında Benî Seleme kabîlesinin yaşadığı köyü ziyaret etmiş, rivâyetlere göre Berâ İbn Ma’rûr’un kızı Ümmü Beşir’in davetine icâbet etmişti. Köyün mescidinde öğle namazını kıldırıyordu. Namazın iki rekatını tamamlamışlardı ki nüzûl başladı:

﴿قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً

تَرْضَاهَا، فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾

“Ey Rasûlüm! Yüzünü semâya doğru çevirip durarak bir arayış, bir bekleyiş içinde olduğunu görüyoruz. Seni gönlüne hoş gelecek, arzu edegeldiğin kibleye döndürüyoruz. Yüzünü artık Mescid-i Harama çevir, Beytullah’ı kible edin!...”

(Bakara Sûresi 144)

Âyet-i kerime nâzil olunca, Rasûlullah Beytullah’a yöneldi. Arkasındaki saflar da konumunu yeniden ayarlayarak onu takip etti. Böylece aynı namazın ilk iki rekâtı Beytü’l-Makdis’e, son iki rekâtı da Beytullah’a (Kabe’ye) yönelinerek kılındığı için “Benî Seleme Mescidi” o günden sonra “Mescid-i Kibleteyn” (Çifte Kibleli Mescid) olarak anıldı.

Allah Rasûlü bu kible değişimiyle sevinmiş, gönlü yeni bir canlılık ve sürûrla dolmuştu.

Bu haber, “Benî Hârise Mescidi”ne bir sahabe tarafından ulaştırıldığında orada da ikinci namazı kılınıyordu. Haberi getiren öğle namazını Allah Rasûlü ile Kabe’ye yönelerek tamamlayan biriydi. Onların Beytü’l-Makdis’e doğru namaz kıldıklarını görünce, Allah’ı şahid tutarak onlara Rasûlullah ile birlikte namazlarını artık Kabe’ye doğru dönerek edâ ettiklerini, kiblenin değiştiğini söyledi. Kibleteyn Mescidi’nde yaşanan olayın bir benzeri de burada ikinci namazında yaşandı.

Bu hâdisenin bir başka şekli de, ertesi gün sabah namazında Kuba Mescidi'nde cereyan etmişse de “İki Kibleli Mescid” olarak anılmak, Allah Rasûlü orada bulunduğu, âyet orada nazil olduğu ve ilk kible tahvili orada gerçekleştiği için “Benî Seleme Mescidi”ne nasip olmuştur.

FETİH MESCİDLERİ

Hendek Gazvesi sırasında karargah kurulan saha Mesâcid-i Seb'a (Yedi Mescidler) diye de anılır. Ancak bu mescidlere “Fetih Mescidleri” denmesinin daha uygun olduğuna inanıyoruz.

Yahudilerin tahrikiyle harekete geçen ve çevre kabilelerle de anlaşılan Mekkeli müşrikler, mü'min mücahidlerin üç katından daha fazla bir güçle savaş hazırlıkları yaparken; müdafaada kolaylık olur diye Selmân-ı Fârisî'nin^(ra) teklifi üzerine anlaşmalı arazîden, dağlık ve taşlık bölgeden geri kalan açık bölgeye, bütün meşakatlere ve yokluğa göğüs gererek kısa zamanda büyük bir hendek kazılmıştı.

Medine'nin kuzey doğusundan batısına kadar uzanan Harratü Vâkım ile Bathan Vâdisi arasında yer alan bu hendeğin en zayıf noktası, Sel'

Dağı önlerinde bırakılmış, karargahlar da buraya kurulmuş, düşman buranın karşısında yer almaya zorlanmış, burada karşılanmıştı.

Mescidler, karargah noktalarına sonradan, (Hicrî birinci asrın sonlarına doğru Ömer İbn Aziz'in Medîne valiliği sırasında) bina edilmiştir. Daha sonra Osmanlılar tarafından yenilenmiş ve sağlamlaştırılmıştır.

Bu mescidlerden kible istikametine dönüldüğünde en geride olan ve Sel' Dağının yamacında yüksekçe bir noktada yer alanın adı Mescid-i Fetih'tir. Rasûlullah^(sav) Efendimiz'in merkez karargahı burada kurulmuş, burada dua ve niyazda bulunmuş, mücadelenin birçok safhalarını buradan takip etmiştir.

Oradan kible istikametine doğru basamaklara inildiğinde ilk geline mescid, Selmân-ı Fârisî Mescidi'dir. Onun önünde Hz. Ali Mescidi yer alıyordu. Bu mescid H. 1414 (M. 1993) yılında yeniden yapılma niyetiyle yıkıldı. Önce kazım yapıldığını gördük, sonra bu kazım durduruldu, sonra da açılan yer kapatılıp asfaltla örtüldü. Zannediyoruz ki fikir değiştirilmişti, daha sonra mescidlerle Sel' Dağı arasına oldukça büyük bir câmi inşa edildi.

Selmân-ı Fârisî mescidinden kibleye doğru bi-

raz daha ilerleyince sahanın ortalarına yakın bir yerde, düz zeminde Hz. Ömer Mescidi yer alır. Bu mescid günümüzde varlığını korumaktadır.

Hz. Ömer Mescidi'nden biraz sola dönerek kible istikametine ilerleyip, Sel' Dağı'nın bu yöndeki yamacına önümüze çıkacak merdivenlerden tırmandığımızda karşımıza çıkacak mescid, Hz. Ebu Bekir mescididir. Hemen hemen Fetih Mescidi ile aynı yükseklikte ve onunla karşı karşıyadır.

Buradan inilip Hz. Ömer Mescidi'nin kible istikametine doğru yaklaşık 30 m ilerlendiğinde, Sel' Dağının bu yönde düzleştiği noktada Sa'd İbn Muaz Mescidi yer alır. Üstü açık küçücük bir mescid idi. Yan duvarları yıkılarak ortadan kaldırıldı. Halen halk tarafından buranın mescid olduğu bilinmekte ve açıkta da olsa namaz kılınmaktadır.

Özellikle İranlılar tarafında bu mescid, Fatıma Mescidi olarak tanınıyor ve yakın ilgi görüyorsa da bunun doğru olmadığı kanaatindeyiz. Çünkü Fatıma Vâlidemiz Uhud Gazvesine gelmişse de Hendek Gazvesinde bulunmamıştır.

Bu meydana yer alan mescidlerin yedi değil altı olduğu, hiç bir devirde de yedi olmadığı

ğı bilinmektedir. O halde niçin Yedi Mescidler diye anılıyor? sorusuna cevap arandığında, bu ismin de çok sonraları dillerde dolaşmaya başladığı, belki yedinci mescid olarak, güney istikamette yakınlarda yer alan Benî Haram Mescidi'nin veya Uhud tarafına doğru Sel' Dağı'nın uzantısı olan ve Râye Tepesi üzerinde yer alan Mescid-i Râye'nin düşünülmüş olabileceği söylenmiştir.

KUBA MESCİDİ

Rasûlullah^(sav) Efendimiz, Medine-i Münevvere'ye hicretleri esnasında, Medine yakınlarındaki Kuba köyünde konaklamış, bir müddet burada misafir olarak kalmış, bu esnada misafir olunan evin arkasındaki boş arsanın kenarları duvarla çevrilerek mescid haline getirilmiş, böylece Kuba Mescidi kurulmuştu.

Kuran-ı Kerim'de “takva üzerine kurulu mescid” diye övülen bu mescidi ve “ temizliği sevenler” olarak övülen, temiz ve misafirperver Kubalıları Peygamberimiz bilhassa Cumartesi günleri ziyaret eder, onların gönülleri hoş tutardı.

Hicretin ilk coşkusu burada yaşamış, bir çok Medîneli gelerek Peygamber Efendimizi burada

ziyaret etmiş, Efendimizden sonra yola çıkanlar da gelerek ona burada yetişmişlerdir.

Kuba Mescidi de büyültülerek yeniden inşa edilmiş, Peygamberimizi ziyaret eden Gülsüm'ün^(ra) evi de mescid sınırları içinde kalmıştır.

CUMA MESCİDİ

Peygamber Efendimiz'in Kuba'ya Pazartesi günü öğle sıralarında ulaştığı, Pazartesi, Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri burada konakladığı, Cuma günü öğle yakınları buradan ayrılarak Medîne'ye doğru yola çıktığı nakledilir. Biraz ilerleyip Beni Sâlim (İbn Avf) topraklarına gelince, "Rânûna" denilen vâdide Cuma vakti girmişti. Peygamberimiz Medîne'de ilk Cuma namazını burada kıldı.

Onun ilk Cuma namazı kıldığı bu yere yapılan Mescid Cuma Mescidi olarak şöhret buldu.

Medine'den Kuba'ya giderken, Kuba yakınlarında yolun sonundadır. Kuba Mescidinin kuzeyinden görülmektedir. Beyaz, güzel bir mesciddir.

CENNETÜ-'L - BAKÎ'

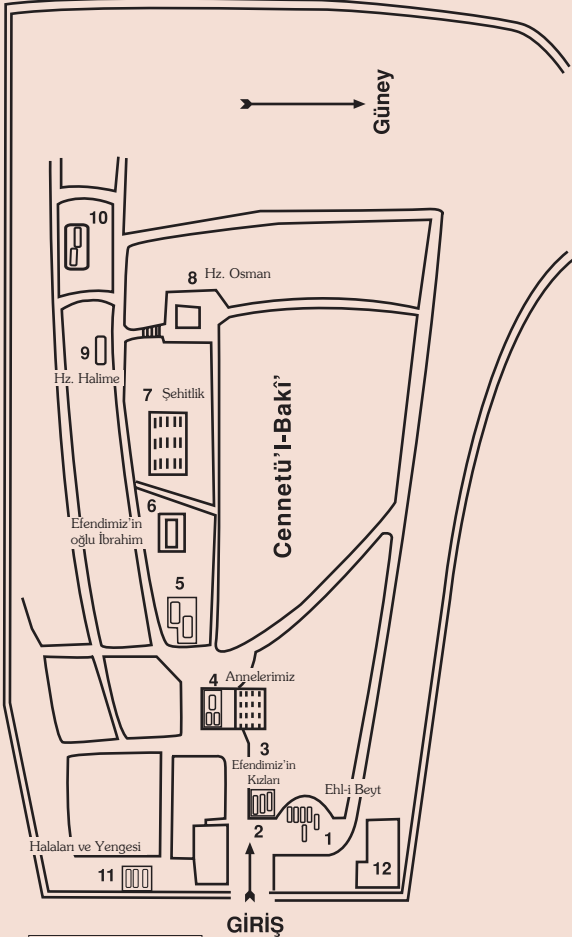
Mescid-i Nebî'nin doğusundadır. Asr-ı saâdetten bu yana kabristanlıktır. Önceden “ğargat” ağaçlarıyla kaplı olduğu, pazar yeri olarak kullanıldığı nakledilir. Ğargat ağaçları kaplı oluşu sebebiyle “Bakîü'l-Ğargat” diye de anılır.

Burada on bin civarında sahabenin yattığı bilinmektedir. Medfun olan aziz sahâbîler arasında Hz.Osman, Hz. Abbas, Peygamberimizin halası Safiyye, Zevcelerinin çoğu, üç kızı, oğlu İbrahim, Süt Annesi Halime, süt kardeşi Osman İbn Maz'un, torunu Hasan, Hz. Ali'nin ağabeyi Akîl, Ensarın ileri gelenlerinden Sa'd İbn Mu'âz ... vardır.

Ayrıca, Mescid-i Nebî çevresinde, Mescid-i Ğamâme, Mescid-i Ebubekir, Mescid-i Ömer, Mescid-i Osman, Mescid-i Ali, Mescid-i Bilal, Mescid-i Sibâk, Mescid-i İcâbe, Mescid-i Ebuzer; İstasyonun içinde Mescid-i Sükyâ, dışında Hamidiye Camii... *gibi gibi mescidler de bulunmaktadır.*

MESCİD-İ NEBÎ

Cennetü'l-Bakî'de Bilinen Kabirler.

1 – Ehl-i Beyt Kabirleri:

Hz. Abbas	Hz. Zeynel Âbidîn
Hz. Fatıma	Hz. Muhammed-i Bâkır
Hz. Hasan	Hz. Cafer-i Sâdık

2 – Rasûlullah'ın^(sav) Kızları

Zeynep	Rukiyye	Ümmü Gülsüm
--------	---------	-------------

3 – Vâlidelerimiz (Rasûlullah'ın Zevceleri)

Hz. Aişe	Hz. Zeyneb Binti Cahş
Hz. Hafsâ	Hz. Zeyneb Binti Huzeyme
Hz. Sevde	Hz. Mâriye
Hz. Ümmü Selem	Hz. Cüveyriye

Bilindiği gibi **Hatice Vâlidemiz** hicretten önce **Mekke**'de vefat etmiştir.

Meymûne Vâlidemiz de Mekke yakınlarında **Seref** denilen vâdîde akrabalarının yanında vefat etmiş ve orada defnedilmiştir.

4 – Efendimizin Akrabâlarından;

Akîl İbn Ebî Tâlip (Hz. Ali'nin Ağabeyi)

Ebû Süfyân İbn Hâris (Efendimizin Amcaoğlu)

Abdullah İbn Cafer (Cafer-i Tayyar'ın oğlu)

5 - İmamlardan;

İmam Nâfi' (Şeyhü'l-Kurrâ - İmam Mâlik'in Hocası) İmam Mâlik

6 - Peygamber Efendimizin oğlu İbrâhim

7 - Şehidlik (Uhud'da yaralanıp Medîne'de vefat edenlerle, Harra Vakası şehidlerinin defnedildiği yer)

8 - Hz. Osman (Zünnûreyn)

9 - Halîme Sa'diyye (Peygamberimizin Süt Annesi)

10 - Ebu Sa'îd El-Hudrî - Sa'd İbn Mu'âz**11 - Efendimizin Halaları ve Yengesi**

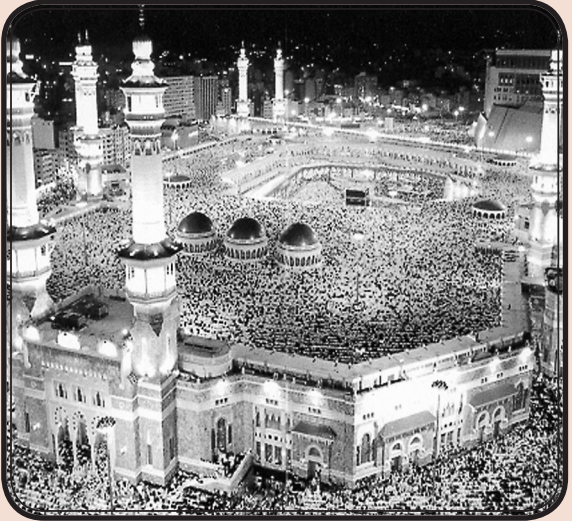
Safiyye Binti Abdilmuttalip - Atike Binti Abdilmuttalip - Fatıma Binti Esed (Hz. Ali'nin Annesi)

12 - Kabristan Hizmet Binası

Ayrıca, Osman İbn Maz'ûn, Sa'd İbn Ebî Vakâs, Abdurrahman İbn Avf, Abdullah İbn Mesud, Es'ad İbn Zürâre... ve on bin civarında sahabî yatmaktadır.

Yedinci Bölüm

YOLCULUK

Hakkında Tavsiyeler

• Yolculuklar günümüzde büyük imkânlar içinde yapılıyor olsa da yine meşakkatlidir. Uyku ve beslenme nizamı insanın kendi evinde ve çevresindeki gibi dengeli değildir. Birçok insan gergindir. Ancak durum ne olursa olsun mü'min her zaman olgun, fedakâr ve iyiliksever olmalıdır.

• Çıkacağınız bu yolculuk sıradan bir yolculuk değildir. Evden ayrılış duâsında da zikredildiği gibi bu yolculuğa şan, şöhret, rütbe, kibir ve riyâ için çıkmıyorsunuz. Eğer çıkışınız bu niyetle ise kendinize geliniz, tevbe ediniz, niyetinizi düzeltiniz, gönül safiyetine eriniz.

• Bu yolculuk Allah rızasını kazanma yolculuğudur. O halde yolculuğa çıkmadan önce bu şuura eriniz. Daima sabırlı ve fedakâr olunuz. Yolcuktan kârlı dönmeyi biliniz. Dönünce de Beytullah'a ulaşmış, dünyanın dört bir yanından gelen mü'min gönüllerle sel sel olup akmış bir müslümanın şuurunu taşıyınız. Güzel söz, amel ve davranışlarla dış dünyaya güzellikler aksettiriniz.

• Yolculuğa çıkmadan eşinizle, dostunuzla, yakınlarınızla, komşularınızla helalleşiniz. Evinizden sefer için iki rekat namaz kılarak ayrılınız.

• Yanınıza ihtiyacınız kadar eşya alınız. Lüumsuz eşyayı kendinize de başkalarına da yük

etmeyiniz. Yurt dışı uçuşlarda bagaj hakkınızın kişi başı 30 kg olduğunu unutmayınız.

- Yemekli olarak gidiyor olsanız bile yanınıza zarurî hallerde yenebilecek zeytin, peynir gibi kahvaltılık almanızda fayda vardır.

- Sürekli kullandığınız herhangi bir **ilaç** var ise uygun olan, onları doktor raporu ile birlikte yanınıza almanızdır. Her ne kadar bu ilaçların aynı veya benzeri bulunacak olsa bile, zaman ve mekân onları almaya uygun olmayabilir. Ya da kendi ilacınıza daha çok güveniyor, ona karşı iç rahatlığı hissediyor olabilirsiniz. Bu hissin tedavide payı vardır.

- Şeker, kalp hastalığı, böbrek yetmezliği gibi sürekli bir rahatsızlığınız varsa bu durumu kayıt sırasında şirket görevlilerine söyleyerek not ettiriniz.

- Sahra (çöl) iklimine gidiyorsunuz. Gece-gündüz sıcaklık farkının yüksek olduğunu unutmayınız. Giyeceklerinizi mevsimi dikkate alarak seçiniz. Eğer Hacca gidiyorsanız Mina, Arafat, Müzdelife arası intikallerde gece açıkta kalabileceğinizi hesap ederek hareket ediniz.

- Yolculuk ve yapacağınız ibadetler hakkında önceden bilgi edininiz. Kitap okuyunuz ve oku-

mak için yanınıza kitap alınız. Yaşayışla bütünleşen bilgi daha sağlam ve kalıcıdır. İbadetinizi, bilgi ve görgünüzü için de kzançlı kılınız.

• Uçağa, otobüslere binerken, otellere yerleşirken aceleci olmayınız, başkalarına sıkıntı vermeyiniz, kul hakkı ihlali yapmayınız. Olgunluğu siz gösteriniz. Çevrenize ve görevlilere yardımcı olunuz, onları baskı altına almaya çalışmayınız, sıkıntı kaynağı olmayınız. Bir süre beraber bulunacağınız, birlikte ibadet edeceğiniz insanlarla gerçek dost olunuz, onlarla hasım olma gafletine düşmeyiniz.

• Mekke'ye Medîne'ye vardığınızda otelinizin adres kartını, telefonunu almayı, yollar hakkında bilgi edinmeyi unutmayınız.

• Vardığınız topraklar, İslâm nûrunun ilk yayılmaya başladığı, Allah Rasûlü'nün gezip dolaştığı, nice acı ve çilelere katlanıp mücadeleler verdiği ve nice hatıraların yaşandığı topraklardır. Bunun idrakinde olarak hareket ediniz.

• Hac ve umreye birçok kereler gitmiş olsanız dahi ilk gidiyormuşçasına duygularınız taze ve canlı tutunuz. Gereksiz iş, manasız konuşmalarla vaktinizi hebâ etmeyiniz. Birbirinizi hayra, ilme irfana teşvik ediniz, bilgi alış-verişi yapınız.

• Hac ve Umre sırasında hanımların alımlı ve göze batıcı kıyafetler giydiğine şahid oluyoruz. Bunun farklı bir hata olduğunu, bu beldelerde daha fazla dikkat çekici hale geldiğini unutmayınız.

• Hacı ve umrecilerin, Mukaddes Diyar'da ellerinde sigara ve laubâlî tavırlarla dolaşmasının hiç de hoş olmadığını biliyorsunuz. Hac ve umrenizi kötü alışkanlıklar ve tavırlardan kurtulma vesilesi edinmenin bu hatalara devamdan çok daha hayırlı olduğunu unutmayınız.

• Sevap başkasına zulmederek, acı ve sıkıntı verilerek elde edilmez. Hacerü'l-Esved'i mutlaka öpmek hırsıyla haram veya mekruh işlemeyiniz.

• Şirket harici yapacağınız gezi ve ziyaretleri şirket görevlilerine haber veriniz, tavsiyelerini alın.

• Şikâyetleriniz varsa arkadan söylenmeyiniz, iyi bir üslupla görevlilere haber veriniz, çözüm için yardımlaşınız. Sorun olmayınız, yardım laşan ve yardım eden olunuz, dostluk ve ecir kazanınız.

• Bulduğunuz yer Mukaddes Diyar Mekke'dir. Beytullah'ın yanıdır. Dünyada başka bir Kâbe yoktur. Bunun farkında olarak zamanınızı değerlendiriniz.

• Mekke-i Mükerrerme ve Medîne-i Münevvere'-de uygun bir çerçevede ömrünüzün geçen günlerini, içinde bulunduğunuz anları, Asr-ı Saadet'te yaşananları, Hak Dâvâ'nın bizlerden istediklerini, bizim nelerle nasıl zaman geçirdiğimizi düşününüz.

Mevlâ'nın bize lütfettiği ömrün şu ana kadar nasıl bir çizgide aktığını, insanlığı, insanlığın gittiği istikameti, İslâm âleminin durumunu, İslâmın nasıl bir ümmet istediğini ve bizim istenenin nesrinde olduğumuzu, şer güçlerin İblis uğruna gayretlerini, bizleri ve diğer insanları nereye doğru sürüklemek istediklerini, insanlığa ne gibi bir yarın hazırlamaya çalıştıklarını, onların karşısında bizim durumumuzu tefekkür ediniz.

Şuur derecenizi ölçünüz, bu haccınızın size neler kazandırdığını düşünce süzgecinizden geçiriniz.

Bu güne kadar öğrendiklerinizi, biriken bilgilerinizi, mutlaka öğrenmeniz gerekenleri, İslâm'ın istediği bilgi, olgunluk, edep ve terbiyeyi taşıyıp taşımadığınızı iyi muhasebe edin. Bu alanda neler yapmanız gerektiğine, diğer mü'min kardeşlerinizle, yakın akrabalarınız ve âilenizle nasıl ve ne şekilde bağ kurmanız ve bağlarınızı korumanız gerektiğine karar verin.

• Gelecek günlerinizin hayırlı günler olması,

haccınızın mebrûr haclar arasında yer alması, Allah yolunun gerçek erlerinden sayılmanız için neler yapmanız gerektiğini düşünün... Bütünüyle kendinizi bir muhasebeden geçirdikten sonra hayatınıza yeniden yön veriniz.

- Unutmayınız ki, geride bıraktığınız hiç bir saniye bir daha geri gelmeyecektir. Kalbinizin her vuruşu mazîde kalan bir vuruştur. Onun için her zaman dilimini, katettiğiniz her mesafeyi sonradan pişman olamayacak şekilde geride bırakın. Hayat adımlarınızı iyi atın, ayak bastığınız yerleri iyi hesap edin. Yarın kimlerle haşredilmek istiyorsanız onların safında olun. Nasıl haşredilmek istiyorsanız öyle yaşayın. Kısaca ne biçmek istiyorsanız onu ekin...

- Zaman zaman gönül limanına sığınmayı, tefekkür derinliklerine dalmayı, manevî güzelliklerden haz almayı, bize sayısız nimet bahşeden Mevlâ'ya hakkıyla şükretmeyi unutmayın.

و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين.
و صلى الله على من أرسله الله رحمة للعالمين و
هداية للناس أجمعين.

*Rabbimizden,
Haccınızı mebrûr,
amellerinizi makbul,
cehd ve gayretlerinizi meşkûr,
ziyâretlerinizi feyz ve bereketli
kılmasını,
iki cihan saadetine nâiliyete
vesîle kılmasını;
hepimize ilim, irfan, tefekkür
aşkı ve zevki,
hak yolda azm, dirâyet ve gayret,
çalışmalarımızda muvaffakiyet
nasip etmesini
niyâz ediyoruz...*

Üçüncü Bölüm

Duâlar - 87

Yola Çıkarken ve Yolda	88
Tavaf Duâları	105
Sa'y Duâları	128
Arafat Vakfe Duâları	157
Müzdelife Vakfe Duası.....	167
Mina'da Dua	169
Vedâ Tavafından Sonra.....	170

Dördüncü Bölüm

MEKKE-İ MÜKERREME - 173

Cebel-i Sevr	173
Arafat	182
Müzdelife.....	183
Mina	184
Rasulullah'ın ^(sav) Doğduğu Ev	185
Cennetü'l-Muallâ	186
Mescid-i Cin.....	186
Hudeybiye	187
Mekke'den Ayrılırken.....	190

Beşinci Bölüm

MESCİD-İ NEBİ - 207

Medîne Yollarında 196

Altıncı Bölüm

MEDİNE-İ MÜNEVVERE - 207

Uhud ve Uhud Şehidliği 216

Kibleteyn Mescidi..... 218

Fetih Mescidleri 220

Kuba Mescidi 223

Cuma Mescidi 224

Cennetü-'l-Bakî' 224

Yedinci Bölüm

YOLCULUK - 229

Yolculuk Hakkında Tavsiyeler 230

Dua 236